

Studieplan for Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng) (2010–2014)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 240

Studiets varighet: 4 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Halden, Høgskolesenteret Remmen.

Kontakt

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Grunnskolelærerutdanningen ved HiØ bygger på nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet i *Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn* av 20.01.10.

Fagene i lærerutdanningen skal være lærerutdanningsfag. Fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis må koples tett sammen, både innholdsmessig og organisatorisk. Utdanningenes praksisforankring står sentralt når det gjelder å tydeliggjøre profesjonsrettingen i grunnskolelærerutdanningene

Grunnskolelærerutdanningen ved HiØ er en profesjonsrettet og forskningsbasert lærerutdanning, med vekt på integrering av IKT i undervisning og læring. Utdanningen for 1.-7. trinn omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng, en valgbar del på 120 studiepoeng, samt praksisopplæring. Samspillet mellom teori og praksis skal være organisert slik at det gir sammenheng og progresjon i opplæringen. Alle undervisningsfag og skolerelevante fag og emner skal være forankret i et fagmiljø som omfatter ansatte som selv er aktive forskere.

Lærerutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærerstudentene er skikket for læreryrket. Dette er en helhetsvurdering av studenten som omfatter både faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger og vil foregå under hele studiet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Etter å ha fullført og bestått tre år av utdanningen (180 studiepoeng) kan studentene søke om å få godkjent en bachelorgrad.

Fullført og bestått fire år av utdanningen (240 studiepoeng) gir rett til tittelen *grunnskolelærer* (tilsvarer adjunkt).

Studiets læringsutbytte

Etter fullført grunnskolelærerutdanning skal studenten ha et læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropplæring for de yngste elevene i fagene og lesing, skriving og regning
- har kunnskap om arbeid med elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger
- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 1.7. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer
- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere til lærelyst gjennom å tydeliggjøre læringsmål og bruke varierte arbeidsmåter for at elevene skal nå målene
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring

- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnehage til skole og barnetrinn til ungdomstrinn
- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket
- innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

Opptak

Opptakskrav er generell studiekompetanse. Jf. [forskrift om opptak til høyere utdanning](#), § 4-7, er det i tillegg krav om gjennomsnittskarakter på minst 3.0 i matematikk og norsk fra videregående skole, samt 35 skolepoeng.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av både obligatoriske og valgfrie emner, samt praksisopplæring. Emnebeskrivelser fremgår av studieplan, mens praksisopplæring er omtalt i egen Plan for praksis for 4-årig grunnskolelærerutdanning som du finner her:

<https://www.hiof.no/lu/studier/praksis/glu-maglu/planer-for-praksis.html>

Utdanningens obligatorisk del utgjør 120 studiepoeng:

Matematikk - 30 studiepoeng

Norsk - 30 studiepoeng

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) - 60 studiepoeng

Praksis - 20 uker (100 dager) - se beskrivelse lenger bak i studieplanen.

Opplæring i IKT og entreprenørskap er integrert i studiet i form av egne arbeidskrav knyttet til retten til vitnemål

Utdanningens valgbare del skal utgjøre 120 studiepoeng, og studentene velger mellom fordypning i skolefag og/eller skoler relevante fag:

1. Studiet skal normalt omfatte minst fire slike undervisningsfag, der ett av fagene skal være på 60 studiepoeng. De andre fagene må være på minst 30 studiepoeng. Ved HiØ må studentene ta 60 studiepoeng i ett av følgende tre fag; norsk, matematikk eller engelsk.
2. Ett av undervisningsfagene på 30 studiepoeng kan være skoler relevant fag (normalt i 4. studieår). HiØ avgjør om slike studier er relevante for arbeid i grunnskolen.
3. Tilsvarende studier tatt ved andre utdanningsinstitusjoner kan etter søknad innpasses i grunnskolelærerutdanning ved HiØ.

4. Hovedregelen om antall undervisningsfag kan fravikes dersom kandidatene søker masterutdanning etter bachelorgrad/tre år.

I studiets tredje år inngår også en obligatorisk bacheloroppgave. Arbeidet med oppgaven og innføring i vitenskapsteori og metode skal utgjøre 15 studiepoeng av pedagogikk og elevkunnskap (PEL). Oppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i pedagogikk og elevkunnskap og/eller i andre fag.

Første studieår består av bare obligatoriske fag:

- PEL101 (15 studiepoeng)
- Norsk 30 studiepoeng (NOR101 og NOR102)
- Matematikk 15 studiepoeng (MAT101)

I andre studieår fortsetter studentene med de obligatoriske emnene MAT102 (15 studiepoeng) og PEL102 (15 studiepoeng) samt en valgbar enhet på 30 studiepoeng:

- Kunst og håndverk eller
- Religion, livssyn og etikk (RLE) eller
- Engelsk.

Tredje studieår har studentene de obligatoriske emnene i pedagogikk og elevkunnskap; PEL103 15 studiepoeng (høst) og PEL104 15 studiepoeng (vår) samt en valgbar enhet på 30 studiepoeng:

- Norsk 2 eller
- Matematikk 2 eller
- Engelsk 2.

I fjerde studieår må studentene velge to valgfag på 30 studiepoeng eller ett valgfag og ett skolerrelevant fag, begge på 30 studiepoeng. Valgfagene er pr dd:

- Naturfag 1 (30 studiepoeng) eller
- Kroppsøving 1 (30 studiepoeng) eller
- Musikk 1 (30 studiepoeng) eller
- Samfunnsfag 1 (30 studiepoeng)

De skoler relevante fagene på 30 studiepoeng er IKT for lærere og Tekstkultur og formidling.

Studentene kan velge profilering rettet mot Masterstudium i spesialpedagogikk og Masterstudium i fremmedspråk i skolen (engelsk), alle ved HIØ, eller relevante masterstudier ved andre institusjoner.

Studentene har også muligheter til å velge fag ved andre høyskoler og universiteter, i samråd med studieleder.

INNHold

Læreryrket er et krevende og komplekst yrke i et samfunn som preges av mangfold og endring. Grunnskolelærerutdanningen skal kvalifisere for å utføre omfattende og sammensatte oppgaver.

I utdanningen for trinn 1-7 er hovedvekten lagt på klasseledelse, begynneropplæring og fag på barneskoletrinnet.

Følgende perspektiv ivaretas i grunnskolelærerutdanningen:

Integrert og forskningsbasert lærerutdanning:

Alle fag i grunnskolelærerutdanningen har ansvar for å gi studentene identitet som lærer. Fagene skal ha en klar profesjonsorientering, og fagdidaktikk og praksis skal være tydelig integrert. Undervisningen i fagene skal bygge på forskningsbasert kunnskap.

Pedagogikk og elevkunnskap skal være det samtlende faget for utøvelsen av lærerrollen. Pedagogikk og elevkunnskap har også spesielt ansvar for å integrere teori og praksis. Den lærerfaglige plattformen som identifiserer og tematiserer grunnleggende og felles utfordringer, som verdier, formål, arbeids- og vurderingsformer, må skapes i samarbeid mellom pedagogikk og elevkunnskap, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Danning:

Ved siden av å utdanne lærere med solid faglig kompetanse, skal studentene også utvikle etiske og historiske perspektiver på egen yrkesrolle og kritiske perspektiv på lærer-profesjonens samfunnsrolle. Kommende lærere må også ha god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling.

Det flerkulturelle perspektivet:

Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Lærere må ha kunnskap om og forståelse for det flerkulturelle samfunnet. Det innebærer oppmerksomhet om kulturelle forskjeller, og ferdigheter til å håndtere disse som en positiv ressurs. Kunnskap om menneskerettighetene og om urfolks rettigheter er sentralt i denne sammenheng. Den globale, internasjonale og flerkulturelle orienteringen må derfor prege lærerutdanningen.

Samiske forhold og samiske elevers rettigheter:

Grunnskolelærerutdanningene skal kvalifisere studentene for å ivareta opplæring om samiske forhold, samiske barns rettigheter og det samiske folket som anerkjent urfolk. Samisk kultur og samfunnsliv er en viktig del av den felles kulturarven. Studentene skal derfor også få kunnskap om det samiske innholdet i de nasjonale læreplanene for grunnopplæringen og om rettighetene for samiske elever.

Tilpasset opplæring:

Retten til tilpasset opplæring er forankret i opplæringsloven. Tilpasset opplæring kjennetegnes ved variasjon, for eksempel gjennom arbeidsoppgaver, lærestoff, intensitet i opplæringen, organisering av opplæringen, læremidler og arbeidsmåter. Lærere må kunne tilpasse opplæringen i forhold til mangfoldet i elevgruppen. Kunnskap om tilpasset opplæring skal ivaretas i alle fag.

Vurdering:

Lærere må kunne utvikle og kommunisere tydelige mål for opplæringen, vurdere elevenes læringsutbytte, gi elevene faglig relevante tilbakemeldinger og legge til rette for elevenes egenvurdering. Studentene skal derfor ha opplæring i å analysere og vurdere elevenes læringsprosesser og resultater, og i å gi læringsstøttende tilbakemeldinger. Lærere skal kunne vurdere elevenes læringsutbytte både med og uten karakterer, og begrunne vurderingen. Lærere må også forstå og bruke resultater fra ulike prøver, kartleggingsverktøy og kvalitetsvurderingssystemer i oppfølging av elevenes læring. Disse perspektivene må integreres i alle fagene i utdanningen.

Grunnleggende ferdigheter:

De grunnleggende ferdighetene å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy, er både en forutsetning for utvikling av fagkunnskap og en del av fagkompetansen i alle fag. Hvert enkelt fag har ansvar for at studentene får kunnskap om hvordan de kan jobbe med elevenes utvikling av de grunnleggende ferdighetene i faget. Pedagogikk og elevkunnskap skal legge til rette for at studentene tilegner seg en teoretisk overbygning om grunnleggende ferdigheter, som forutsetning for arbeidet med disse i ulike fag.

Organisering og læringsformer

Organisering av studentene

Studentene er organisert i basisgrupper som normalt består av inntil fire studenter. Basisgruppen er den sosiale grunnenheten i studiet og skal være en arena for samarbeid om oppgaver og studiearbeid i teoridelen av studiet. Basisgruppen kan også være praksisgruppe. Hensikten med denne organiseringen er at basisgruppen skal sikre læring gjennom samarbeid og kommunikasjon og være en trening for framtidig samarbeid i lærerteam i grunnskolen.

Organisering av lærerne

Lærerne som har undervisningsansvar i de tre første studieårene er organisert i tverrfaglige lærerteam. Hver av lærerne gir generell studieveiledning til en eller flere basisgrupper. Det skal være minst fire veiledningsmøter pr. semester, og det er lærerne som innkaller til disse møtene.

Lærerne er også samarbeidskontakter med sine basisgruppers praksisskoler og har ansvar for å kontakte skolene ved semesterstart og lage en plan for hvordan samarbeidet mellom institusjonene skal foregå. Praksisskolene skal ha besøk fra våre samarbeidskontakter minst én gang pr. semester. Erfaringene fra samarbeidsbesøk på praksisskolene oppsummeres jevnlig på lærerteammøtene.

Arbeids- og undervisningsformer

Grunnskolelærerutdanningen ved HiØ har et hovedfokus på at studentene skal få erfaring med yrkesrelevante arbeids- og vurderingsformer. Oppgaver og dokumentasjonsformer integrerer fag, fagdidaktikk og praksisopplæring, slik at en oppnår helhet og sammenheng i studiet. Dette innebærer at undervisningen både spiller og bidrar til å utvikle de læringsperspektivene som læreplanen i grunnskolen formidler. I praksis betyr dette at undervisningen ved høyskolen veksler mellom formidlingspreget undervisning og veiledet studentaktivitet. Dette realiseres ved at undervisningen knyttes opp mot praksisbasert studentaktivitet. Undervisningen er eksemplarisk og viser perspektiver på læring som også vektlegger at læring er en sosial aktivitet knyttet til det sosiokulturelle samspillet mellom studenter og mellom studenter og lærere.

Arbeidsformene skal legges opp slik at studentene:

- arbeider med innhold fra ulike fag og læringsarenaer
- henter informasjon fra ulike kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i planlegging, gjennomføring og vurdering av de ulike delene av utdanningen
- gjør seg kjent med og analyserer forskning, ulike kartleggingsverktøy og det nasjonale vurderingssystemet
- får erfaring med metoder som fremmer entreprenørskap på ulike nivåer
- får anledning til estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- bearbeider yrkesetiske spørsmål
- framfører og formidler stoff for ulike mottakergrupper
- arbeider variert med læremidler (både analoge og digitale) og vurderer læremidlene kritisk
- får anledning til å integrere IKT naturlig i sitt daglige studiearbeid, både i undervisningssituasjoner og i selvstudier

Bruk av bibliotek

- Biblioteket gir viktige bidrag til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.
- Den grunnleggende bibliotekundervisningen vil bestå av to dobbelttimer; en innføring i informasjonssøk ved studiestart og spesialisert informasjonssøk samt innføring i referanseteknikk. I tillegg vil biblioteket, sammen med faglærerne, integrere undervisning om skolebibliotekets rolle i læringsmiljøet, utvikling av informasjonskompetanse, opphavsrett og kildekritikk i den ordinære undervisningen i fagene. Organiseringen av dette vil framgå av de enkelte semesterplanene.

Bruk av IKT

Studentene skal utvikle digital kompetanse i form av IKT-ferdigheter og innsiktsfull bruk av IKT i eget studiearbeid, praksisopplæringen og fritid, i tråd med forventningene til en lærers kompetanse i en IKT-basert utdanningsvirksomhet:

Studentene:

- skal utvikle en offensiv holdning til ny teknologi.
- skal kunne skrive rapporter, notater, lage ukeplaner osv. gjennom å utnytte tekstbehandling og andre digitale verktøy.
- skal kunne bruke verktøyprogrammer som tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram, digitale fortellinger, webverktøy, nettverksapplikasjoner, bildebehandling, animasjon, film og multimedieprogrammer i egen undervisning, og lære elevene hvordan verktøyene kan brukes i det daglige læringsarbeidet.
- skal kunne bruke fri- og gratis programvare og Web 2.0-programvare i egen undervisning.

- skal kjenne elektroniske læremidler (åpne, nettbaserte og lukkede), kunne bruke dem integrert i egen undervisning, og som en del av en pedagogisk helhet og kunne bruke sin digitale kompetanse til å kritisk kunne vurdere bruk av nye digitale ressurser.
- skal som ferdigutdannede lærere kunne gi og motta informasjon om klassen/skolen i et digitalt læringsmiljø (fagstoff, ukeplaner, osv.) og ha digital kompetanse som omfatter samarbeid og kommunikasjon om læring, kontakt med elever/foreldre med e-post, SMS, sanntidskommunikasjon, direktemeldingstjenester eller i et digitalt læringsmiljø (LMS).
- skal utvikle kompetanse i å bruke Internett som informasjonskilde i eget læringsarbeid og til å presentere egne læringsresultater.
- skal kunne bruke digitale tavler og programvare som følger med slike tavler pedagogisk.
- skal kunne fylle LMS og websider med egenproduserte digitale læremidler.
- skal som framtidige lærere kunne hjelpe elever til å bruke Internett til å finne informasjon, utvikle kildekritiske holdninger og ferdigheter og til presentasjon av læringsresultater.
- må kjenne bruken av sosiale medier og kunne veilede elever til ansvarlig bruk.
- skal kunne lage ressurswebsider og være veiledere/pedagogiske inspiratorer på Internett.
- skal også kjenne elevenes fritidsbruk av IKT, og ha kompetanse og innsikt til å kunne utfordre teknologien i et sosialiseringperspektiv.
- skal utvikle motivasjon for å ta i bruk og utprøve ny programvare og teknologi.

Tilrettelegging av infrastruktur, utstyrspakke, opplæring og brukerstøtte ved HiØ skal ha en kvalitet og organisering som kan være grunnlag for at studenter og lærere utvikler digital kompetanse gjennom integrert bruk av IKT i studiet og på praksis:

- Studenter og lærere arbeider med egne, bærbare PC-er.
- Grunnlaget er Internett-tilgang gjennom godt utbygd fastnett og/eller trådløst nett på høgskolen og praksisskoler.
- Kommunikasjon: Webbasert e-post, digitalt læringsmiljø, studiets websider, sanntidskommunikasjon, direktemeldingstjenester og ulike sosiale medier.
- Avdelingen legger til rette for utlån av videokamera, webkamera, digital kamera, scannere og utvikler et godt servicetilbud som omfatter et eget supportsystem tilknyttet IT-driftavdelingen og Helpdesk.

IKT-kompetanse utvikles ved at:

- a) Undervisningen på høgskolen og praksisopplæringen utnytter og etterspør digitale ressurser og kompetanse hos studentene, og ved at integrert bruk av IKT også knyttes til elevaktive og studentaktive arbeidsmåter i emnene og relateres til arbeid med grunnleggende ferdigheter.
- b) Studentene bør delta aktivt i opplæringstiltak knyttet til IKT, og de må utføre alle arbeidskrav som er knyttet til tilbudene om IKT-opplæring gjennom de tre første semestrene.

Egenaktivitet:

1. Undervisningen varierer mellom fag- og fagdidaktikk og profesjonsseminarer med temaundervisning. Én dag pr. uke er satt av til profesjonsseminarer, der blant annet grunnleggende ferdigheter, vurdering, tilpasset opplæring, flerkulturelle utfordringer og ulike arbeidsmåter i skolen taes opp. I temaundervisningen vil det være bidrag fra praksislærere og andre gjesteforelesere, sammen med høgskolens lærere. Arbeidet kan også omfatte praksisrelaterte studieprosjekter, egenstudier og gruppearbeid knyttet til tverrfaglige tema. Noe av arbeidet vil også bli knyttet til oppgaver i fagene. (Se oversikten over arbeidskrav i studieprogrammet).

2. Studentene har ansvar for å utvikle profesjonskompetanse. De skal gjennomføre et jevnt studiearbeid gjennom hele studieåret, og de har ansvar for å forberede seg godt til aktivitetene på høgskolen og i praksisopplæringen. Dette innebærer at studentene, i tillegg til aktiv deltakelse i de ulike læringsaktivitetene, også har ansvar for et grundig for- og etterarbeid til disse aktivitetene.

Studentene har selv ansvar for å skaffe seg den informasjonen som gjøres tilgjengelig om aktivitetene på høgskolen og i praksisopplæringen. De må derfor sjekke e-post og informasjonswebsider daglig og bidra aktivt på både felles samarbeidsmøter og på de nettbaserte konferansene.

Obligatorisk deltakelse:

Det er obligatorisk deltakelse i basisgruppens aktiviteter når de er knyttet til arbeid med arbeidskrav i emnene eller i praksis, slik dette er beskrevet i emnebeskrivelsene og i [Praksisplan for Grunnskoleutdanning 1-7](#).

Det er også obligatorisk deltakelse på startsamlingen ved studiestart i første studieår eller ved semesterstart senere i studiet og på samlinger med framlegg av prosjekter eller studentarbeider i hele studieperioden som studieplanen omfatter.

Gjennomføring av 20 uker (100 dager) veiledet praksisopplæring er obligatorisk for alle studenter.

Informasjon om organisering og innhold i undervisningen:

Ved semesterstart legger emneansvarlige lærere ut semesterplan for hvert emne på årstrinnets nettsted. Den daglige undervisningen koordineres og organiseres ved hjelp av en felles digital ukeplan for alle emnene. Emneansvarlige lærere oppdaterer ukeplanen, emnets nettsted og organiserer undervisningsrelatert kommunikasjon i det digitale læringsmiljøet.

Arbeidskrav:

Emnene i grunnskolelærerutdanningen omfatter både vilkår for framstilling til eksamen, i form av obligatoriske arbeidskrav som må utføres, og ulike vurderingsformer knyttet til eksamen i de enkelte emnene. Hovedprinsippene for dette er:

1. Dersom emnebeskrivelsen inneholder obligatoriske arbeidskrav/oppgaver studentene skal utføre i gruppe eller enkeltvis, vil det også framgå hva slags veiledning og tilbakemelding studentene skal få på disse arbeidene.
2. I hvert semester i de tre første årene gjøres det tilgjengelig en felles semesterplan, der arbeidskravene og undervisningstemaene synliggjøres.

Detaljer om arbeidskrav fremgår av den enkelte emnebeskrivelse. I tillegg til de fullførte og godkjente arbeidskravene som fremgår av emnebeskrivelsene, kreves det følgende for å få vitnemål:

- godkjent gjennomføring av 30 timers IKT-opplæring og 30 timers kurs og prosjektarbeid i entreprenørskap (se egne emnebeskrivelser)
- deltakelse på 8 profesjonsseminarer pr. semester i de første tre årene av studiet
- 1 studieprosjekt hvert semester
- godkjent gjennomføring av praksisopplæring (se [Plan for praksisopplæring](#))

Det vil også bli gjennomført obligatoriske kurs i akademisk skriving integrert i undervisningsopplegget i fagene. Dette omfatter fra to til tre dager i løpet av de tre første årene. Plassering framgår av semesterplanen.

Dersom disse tverrfaglige arbeidskravene ikke er fullført og godkjent i tråd med retningslinjene, vil studenten normalt miste retten til vitnemål.

Praksis

Organisering og innhold i praksisdelen er beskrevet i høgskolens [Praksisplan for Grunnskolelærerutdanningen 1-7](#), vedtatt våren 2010. Gjennom å styrke studentenes relasjoner til praksisskolens elever, lærere og ledelse, gir vi praksisopplæringen stor tyngde i studentenes bevissthet i studiearbeidet. Studentene har ansvar for å planlegge praksis sammen med praksiskolene, og de har kontakt med elever og lærere gjennom hele studieåret, både direkte og gjennom digital kommunikasjon. Studieprosjekter knyttet til praksisskolene som ikke-veiledet praksisopplæring vil også styrke praksisbasert arbeid i studiet.

For at disse økte mulighetene til varierte praksiserfaringer skal føre til profesjonsretting av studiet, er også faginnhold og undervisningsmetoder i teoristudiet nært knyttet til problemstillinger fra praksisfeltet. Dette arbeider vi med ved å skape et sterkere fellesskap mellom praksislærere og lærerteamet på høgskolen, og virkemidler er trinnsamlinger med felles kompetanseutvikling og utvikling av gode samarbeidsrelasjoner mellom institusjonene. Både studieleders faglige ansvar for praksisopplæringen, skoleledernetverket og lærerteamenes arbeid med relasjonene til praksisfeltet er grunnlagsinvesteringer for økt profesjonsretting.

Studentrepresentanter, praksislærere og lærerteamet ved høgskolen samarbeider om forberede og gjennomføre praksisopplæringen.

Praksisdelens varighet og plassering

Praksisopplæring er en obligatorisk komponent i grunnskolelærerutdanningen og har ved HiØ et samlet omfang på 20 uker (100 dager). Praksisopplæringen skal være veiledet, variert og vurdert og primært foregå i grunnskolen, men inntil 2 uker kan også foregå på andre aktuelle praksisfelt. Deltakelse i forberedelse og etterarbeid er obligatorisk og utgjør et av vilkårene for bestått praksisopplæring, men inngår ikke i de 100 praksisdagene.

Fordelingen av praksisukene er slik:

- 1. år:** 6 uker
- 2. år:** 6 uker
- 3. år:** 4 uker valgfagrettet praksis
- 4. år:** 4 uker valgfagrettet praksis

Praksisopplæringen skal gjennomføres som en integrert del av studiet og kan bestå av faste perioder, men kan også organiseres med en fleksibel del.

Høgskolen har anledning til å bruke praksisskolen som arena for studieprosjekter. Dette er å regne som ikke-veiledet praksis, og vil normalt ha et omfang på inntil 3 dager pr. semester. I det tredje årets høstsemester vil det normalt være krav om gjennomføring av et slikt studieprosjekt knyttet til entreprenørskap i skolen. Evt. andre studieprosjekter vil framgå av semesterplanene.

Praksisopplæring knyttet til det enkelte studieår må normalt være bestått for å kunne gå videre i praksisopplæringen og studiet.

Samarbeidet med praksisskolene om planlegging og gjennomføring av praksisopplæringen er regulert av en egen skoleavtale, slik øvingslæreravtalen krever.

Internasjonalisering

Grunnskolelærerstudiet skal preges av at studentene ser fag og lærerarbeid i et internasjonalt perspektiv. Det innebærer at det legges til rette for kontakt med tilsvarende utdanningsinstitusjoner i andre land og for utveksling av lærere og studenter som ønsker å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knyttet til utdanning og læring.

Integrering av studier eller praksisopplæring i utlandet kan skje på følgende måter:

Hele eller deler av studiene i den valgbare delen av utdanningen kan bestå av studier i utlandet. Forutsetningen er at det foreligger en forhåndsgodkjenning fra vår institusjon, basert på kriteriene i de nasjonale retningslinjene, og at det kan organiseres nødvendig praksisopplæring, enten under utenlandsoppholdet eller før/etter utenlandsopphold

- Delstudier i utlandet kan organiseres slik:
  - a) Vårsemesteret i det tredje studieåret: Studenten kan flytte første del av valgfag B til vårsemesteret, for så å ta hele dette valgfaget (30 studiepoeng/ECTS) i utlandet. Da kan bacheloroppgaven fullføres i høstsemesteret, med individuell veiledning etter avtale.
  - b) Alternativet er å fullføre bacheloroppgaven i vårsemesteret, samtidig med studier i utlandet.
  - c) Det er også mulig å ta hele eller deler av valgfag i det fjerde året i utlandet.

- Praksisopplæringen kan omfatte studie- og praksisopphold ved skoler i utlandet. Slike alternative praksistiltak kan organiseres i samarbeid med utenlandske lærerutdanningsinstitusjoner eller ved direkte kontakt med grunnskoler. Forutsetningen er at oppholdene forhåndsgodkjennes av vår institusjon, i samsvar med kravene til praksisopplæring i de nasjonale retningslinjene og i vår institusjons plan for praksis. Studenter kan søke om tilskudd til reise og bolig i tråd med de ordningene og satsene som gjelder for slik støtte, både ved HiØ og fra Lånekassen.

Dersom deler av den obligatoriske delen av utdanningen skal skje i utlandet, må det normalt være som ledd i et organisert samarbeid mellom vår institusjon og en lærerutdanningsinstitusjon eller praksisskole i utlandet, og innhold og organisering må tilfredsstillende kravene i de nasjonale retningslinjene for grunnskolelærerutdanning i Norge.

Utenlandsopphold kan også være integrert eller tilknyttet arbeid i enkelte valgfag. Informasjon om dette vil framgå av emnebeskrivelsene.

Andre internasjonale og flerkulturelle dimensjoner i studiet vil framgå av emnebeskrivelsene, for eksempel engelskspråklig pensum og utenlandske gjesteforelesere.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2).
- Programevaluering gjennomføres en gang pr. studieår i regi av Avdeling for lærerutdanning. Studieleder er ansvarlig for gjennomføring av programevalueringen.
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Studentene får anledning til å delta i nettbaserte evalueringer av undervisning og egen læringsaktivitet på emnenivå hvert semester. Se emnebeskrivelser for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene legges opp slik at studentene:

- møter vurdering både underveis og til slutt i emnene
- ser sammenheng mellom praksis og teori og mellom fag
- opplever varierte vurderingsformer, tilpasset resultatbeskrivelsene og arbeidsformene i studiet
- blir kjent med aktuelle vurderingsformer i grunnskolen
- får veiledning og støtte i sin egen læring og personlige utvikling

Grunnskolelærerutdanningen ved HiØ omfatter følgende tiltak for vurdering underveis i studiet:

1. Studiene er delt i emnegrupper bestående av emner på 15 stp. fordelt på flere semestre. Emnene avsluttes med eksamen, og dette gir studentene en jevn tilbakemelding om egen utvikling.
2. Arbeidskravene fordeler oppgaverett studiearbeid over hele semesteret, og det er beskrevet i emnebeskrivelsene hva slags tilbakemelding som gis på de enkelte oppgavene som følger av arbeidskravene.
3. Utdanningssamtalen som danner grunnlaget for utdanningsplanen gjennomføres årlig, slik at studenten får veiledning underveis og oversikt over egen studieframgang.
4. Studenter som ønsker mer veiledning får tilbud om studentsamtale med studieleder, studieveileder eller en av høgskolens lærere.
5. Basisgruppene får gruppeveiledning av sin basisgruppeveileder i forhold til generell studiesituasjon og arbeidsprosesser knyttet til arbeidskrav og mapp oppgaver (minst 4 ganger pr. semester).

6. Studentene får muntlig og skriftlig tilbakemelding på sin innsats i praksisopplæringen hvert semester. Det skjer både i form av veiledning under praksisperioden, med vurderingsrapport fra praksisskolen hvert semester (Selv om sluttvurderingen kommer i vårsemesteret).

Vurdering

For informasjon om bestemmelser tilknyttet eksamen, se [Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#).

Vilkår for framstilling til eksamen

Alle arbeidskrav i et emne må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. Studenter som ikke har fullført eller fått godkjent arbeidskrav meldes av eksamen.

Avsluttende vurdering

Det benyttes varierte vurderingsformer på studiet. Studentene skal ha både skriftlig eksamen, muntlig eksamen, mappevurdering og presentasjoner.

Se emnebeskrivelsene for detaljert informasjon om sluttvurdering.

I grunnskolelærerutdanningen ved HiØ brukes bokstavkarakterene A - F ved eksamen i alle emner. Unntak: Praksis, som vurderes med Bestått/Ikke bestått.

Vilkår for utstedelse av vitnemål

I tillegg til fullført og bestått alle eksamener og praksisopplæring kreves det at studentene

- fullfører (og får godkjent) grunnleggende IKT-opplæring i løpet av de to første studieårene, i tråd med frister i emnebeskrivelsene.

- fullfører (og får godkjent) kurs/prosjekt i entreprenørskap i løpet av det tredje studieåret, i tråd med frister i emnebeskrivelsene.

- fullfører (og får godkjent) studieprosjektene og andre obligatoriske oppgaver beskrevet i studieplanen i tråd med frister og retningslinjer i semesterplanen.

Litteratur

Litteraturliste vil fremgå av den enkelte emnebeskrivelse. Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Eystein Arntzen, 16.06.2010

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 2. juli 2013

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2010 - 2014, dvs. studenter som starter på 4-årig grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn høsten 2010.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2010

Obligatoriske emner

LBNOR10110 Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7)	15 stp
LBPEL110 Tilrettelegging for elevens læring og utvikling (1-7)	15 stp

Obligatoriske kurs

LGRLIKT10 · Del 1 av 3 Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)	
--	--

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS Praksisperiode 1, 3 uker, GLU1-7 Emneside mangler	0 stp
--	-------

Vår 2011

Obligatoriske emner

LBMAT10110 Matematikk 101 (1-7)	15 stp
LBNOR10210 Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7)	15 stp

Obligatoriske kurs

LGRLIKT10 · Del 2 av 3 Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)	
--	--

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS Praksisperiode 2, 3 uker, GLU1-7 Emneside mangler	0 stp
--	-------

Høst 2011

Obligatoriske emner

LBMAT10210

Matematikk 102 (1-7)

15 stp

LBPEL211 · Del 1 av 2

Den lærende elev i skole og samfunn (1-7)

Obligatoriske kurs

LGRLIKT10 · Del 3 av 3

Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer)

0 stp

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS

Praksisperiode 3, 3 uker, GLU1-7 Emneside mangler

0 stp

Engelsk 1 (1-7)

SFEG110210

Engelsk: Språk og kommunikasjon 1-7

15 stp

Kunst og håndverk 1 (1-7)

LBKHV10111

Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (1-7)

15 stp

Naturfag 1 (1-7)

LBNF10111

Naturglede (1-7)

15 stp

RLE 1 (1-7)

LBRE10111

RLE 101 (1-7)

15 stp

Vår 2012

Obligatoriske emner

LBPEL211 · Del 2 av 2

Den lærende elev i skole og samfunn (1-7)

15 stp

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS

Praksisperiode 4, 3 uker, GLU1-7 Emneside mangler

0 stp

Engelsk 1 (1-7)

SFEG110110

Engelsk: Kulturstudier II 1-7

15 stp

Kunst og håndverk 1 (1-7)

LBKHV10211

Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3- dimensjonal form) (1-7)

15 stp

Naturfag 1 (1-7)

LBNF10211

Kropp og helse, økologi og uteskole (1-7)

15 stp

RLE 1 (1-7)

LBRL10211

RLE 102 (1-7)

15 stp

Høst 2012

Obligatoriske emner

LBPEL310

Lærers profesjonelle rolle og identitet (1-7)

15 stp

Obligatoriske kurs

LGRLENT10

Entreprenørskap i skolen (30 timer)

0 stp

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS · Del 1 av 2

Praksis 3. studieår, 4 uker, GLU1-7 Emneside mangler

Norsk 2 (1-7)

LBNOR10412

Vaksenlitteratur og samansette tekstar (1-7)

15 stp

Matematikk 2 (1-7)

LBMAT10311

Måling, tall og algebra og funksjoner (1-7)

15 stp

Engelsk 2 (1-7)

SFEG112010

Engelsk: Kulturstudier I 1-7

15 stp

Vår 2013

Obligatoriske emner

LBPEL410

Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode (1-7)

15 stp

Praksis GLU1-7 Kull 10H

LBPRAKSIS · Del 2 av 2

Praksis 3. studieår, 4 uker, GLU1-7 Emneside mangler

0 stp

Norsk 2 (1-7)

LBNOR10312

Den andre lese- og skriveopplæringa. Skriftleg og munnleg norsk etter 1800 (1-7)

15 stp

Matematikk 2 (1-7)

LBMAT10411

Geometri, statistikk og sannsynlighet (1-7)

15 stp

Engelsk 2 (1-7)

SFEG112310

Engelsk: Grammatikk og fonetikk 1-7

15 stp

Høst 2013

Praksis GLU1-7 Kull 10H

Musikk 1 (1-7)

LBMUS10111

Musikkteoretisk grunnlag, musisere, lytte og danse (1-7)

15 stp

Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10113

Historie, geografi og samfunn 1 (1-7)

15 stp

Kroppsøving 1 (1-7)

LBKRO10113 · Del 1 av 2

Bevegelseslære

LBKRO10213 · Del 1 av 2

Fysisk aktivitet, kultur og samfunn

Naturfag 1 (1-7)

LBNF10111

Naturglede (1-7)

15 stp

IKT for lærere 1

LA101IKT

Innføring i informasjons- og kommunikasjonsteknologi

15 stp

Tekstkultur og formidling

LFDTEKST10 · Del 1 av 2

Tekstkultur og formidling

Vår 2014

Praksis GLU1-7 Kull 10H

Musikk 1 (1-7)

LBMUS10211

Undervise, skape, forstå og utøve (1-7)

15 stp

Samfunnsfag 1 (1-7)

LBSAM10213

Historie, geografi og samfunn 2 (1-7)

15 stp

Kroppsøving 1 (1-7)

LBKRO10113 · Del 2 av 2

Bevegelseslære

15 stp

LBKRO10213 · Del 2 av 2

Fysisk aktivitet, kultur og samfunn

15 stp

Naturfag 1 (1-7)

LBNF10211

Kropp og helse, økologi og uteskole (1-7)

15 stp

IKT for lærere 1

L102IKT12

Pedagogisk bruk av IKT og IKT i samfunnsperspektiv

15 stp

Tekstkultur og formidling

LFDEKST10 · Del 2 av 2

Tekstkultur og formidling

30 stp

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

– LBPRAKSIS 2010h

LBNOR10110 Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7) (Høst 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i grunnskolelærerutdanninga 1-7.

Undervisningssemester

Første semester i første studieår. Første gang høst 2010.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- har kunnskap om hvordan barn utvikler språk og begrep, muntlig og skriftlig

- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk og innsikt i forholdet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver
- har kunnskap om litteratur fra nyere tid som retter seg mot ungdom og voksne lesere
- har kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag

Ferdigheter:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan legge til rette for at elevene kan skrive i ulike sjangrer og medium
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter

Generell kompetanse:

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre dem til aktiv deltaking i det offentlige liv

Innhold

Norsk 101 tar for seg tre hovedtema:

- Tekstkunnskap
- Litteraturformidling
- Språkkunnskap

Emnet tekstkunnskap tar for seg arbeid med skriftlige og muntlige tekster i et retorisk og didaktisk perspektiv. I emnet litteraturformidling står litteraturdidaktikk, lesestimulering og lese lyst sentralt. I emnet språkkunnskap er hovedvekten lagt på språket som system, og arbeidet med delemner som fonologi, morfologi og syntaks skal ha et tydelig didaktisk og kontrastivt perspektiv. Andre delemner som blir tatt opp under språkkunnskap, er barns språkutvikling og skriftspråksnormering.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1 - 7. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle tre hovedtemaene.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet både mot kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om tema som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksisperioden der de skal bruke erfaringene fra praksisperioden i norskfaget og eventuelt i andre fag.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret ni oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med (inkludert oppgaven i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene skal dessuten være gjenstand for egenvurdering. Studentene må få godkjent sju av ni slike mappeoppgaver av faglærer før studentene kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca 35 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen foregår normalt i to deler. Først presenterer studenten en selvvalgt tekst fra arbeidsmappa. Presentasjonen skal være mest mulig reflekterende rundt egen arbeidsprosess, og ikke bare være et referat av innholdet i fagteksten. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutter. Deretter følger en eksaminasjonsdel på omlag 30 minutter, der sensorene og studentene har en faglig samtale med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Det gis bokstavkarakterer fra A- F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 22.06.2010

Teoripensum:

Høygård, Anne: *Barns språkutvikling*, Universitetsforlaget 2. utgave 2006.

Iversen, Otnes, Solem: *Grammatikken i bruk – i tekst og klasserom*, Cappelen 2004

Jansson, Benthe Kolberg: *Språklig mangfold er utgangspunkt for opplæringa. Korleis er dette nedfelt i lowerk og læreplanar?* (Trykkes i kompendium)

Kaldestad og Knutsen: *Diktboka*, LNU 2006 (teoridelen)

Kibsgaard og Husby: *Norsk som andrespråk: barnehage og barnetrinn*, Universitetsforlaget 2009

Kulbrandstad, Lars Anders: *Språkets mønstre*. Kap. 3. Talespråk og skriftspråk. Universitetsforlaget 2005 (Trykkes i kompendium)

Mjør mfl: *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar*, CAF 2006

Nordal, Anne Steinsvik: *Nynorsk som hovudmål: identitet og språklig sjølvkjensle* (Trykkes i kompendium)

Penne, Sylvi og Frøydis Hertzberg: *Muntlige tekster i klasserommet*. Oslo, Universitetsforlaget 2008
ISBN 978-82-15-01191-2

Skjong, Synnøve: *Literacy, danning og grunnleggande ferdigheiter på begge målformer*. (Trykkes i kompendium)

Skjong, Synnøve: *Viljen til språk: Nynorsk og bokmål på barnesteget* (Trykkes i kompendium)

Primærttekster:

- Fire bildebøker
- Tre lettlesbøker
- Seks verker fra nyere barne- og ungdomslitteratur

LBPEL110 Tilrettelegging for elevens læring og utvikling (1-7) (Høst 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng).

Undervisningssemester

Første semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser
- har kunnskap om begynneropplæringen for ulike elevgrupper
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

Innhold

Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling:

- lærerrollen
- pedagogikk og elevkunnskap som overordnet profesjonsfag
- skolens innhold og oppgaver, lover og forskrifter
- læring og grunnleggende ferdigheter
- IKT i læringsarbeidet
- planlegging, gjennomføring og vurdering av læringsarbeidet
- klasseledelse
- elevens skolemiljø
- etiske forpliktelser i skolearbeidet
- samarbeid og læring og trivsel

Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap skal som overordnet profesjonsfag utgjøre den lærerfaglige plattformen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Det er timeplanlagt et tverrfaglig emne på onsdag med samarbeid mellom pedagogikk og forskjellige fag og praksis med fokus på didaktiske tema knyttet til læreren og undervisningen (elev, lærer, lærestoff, vurdering) med sentrale tema knyttet til elevenes utvikling, læring og trivsel i skole, hjem og samfunn.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreyrket, blir det lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner (artikler, blogg og refleksjonsnotater) og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Bruk av ulike digitale verktøy, seminarer, samtaler og veiledning er gjennomgående arbeidsformer. Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar. Det er studentens ansvar å tilegne seg pensum.

Praksis

Praksis gjennomføres i to perioder på 3 uker i høst- og vårsemesteret. Studentene leverer obligatoriske praksisrapporter med praksisrefleksjon etter hver periode. I de semestrene *Pedagogikk og elevkunnskap* (PEL) har undervisning er praksisrefleksjonen (en del av praksisrapporten) knyttet til et eller flere sentrale tema i PEL-undervisningen. Tid for praksisperioder og frist for praksisrapporter framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Dokumentasjonsmappe fra praksis med fokus på observasjon av varierte arbeidsformer, grunnleggende ferdigheter og klasseledelse, samt refleksjon av egen læring
- Et individuelt skriftlig arbeid knyttet til et sentralt tema i kunnskapsområdet for emnet

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer (senest tre uker før eksamen) før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Tilbakemelding underveis:

Studentene får tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet. Denne tilbakemeldingen er knyttet til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis som veiledning i basisgrupper, individuelt av faglærer, av studenter i egne tilbakemeldingsgrupper og av andre fagpersoner involvert i studiet. Tilbakemelding kan også gis skriftlig.

Sluttvurdering:

Individuell muntlig eksamen på om lag 30 minutter. Ingen hjelpemidler tillatt. Eksamen vil bli vurdert av intern og ekstern sensor med karakter A - F.

Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i evaluering av undervisning og egen læringsaktivitet.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 18. juni 2010

Bergkastet, I., Dahl, L., Hansen K.A. (2009): *Elevenes læringsmiljø - lærerens muligheter*. Universitetsforlaget (187 sider).

Helle, L (2005): *Småskolelæreren*. Universitetsforlaget (257 sider).

Nielsen, Harriet Bjerrum (2009). *Skoletid*. Universitetsforlaget (ca. 76 høst 2010).

Svanberg, R og Wille, H.P. (red)(2009). *La Stå! Læring - på vei mot den profesjonelle lærer*. Gyldendal Akademisk (ca 166 sider høst 2010) (til sammen 327 sider).

Kompendium på utvalgte tema. Foreligger ved studiestart (ca. 200 sider).

Selvalgt litteratur i tilknytning til skriftlig oppgave (ca. 200 sider).

Rett til endringer forbeholdes. Kontakt faglærer før innkjøp av pensumbøker.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:48

LGRLIKT10 Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer) (Høst 2010–Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Magnus Nohr

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer) er et obligatorisk opplæringstiltak i grunnskolelærerutdanningene ved HiØ. Det er et generelt arbeidskrav i både Grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn og Grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn. Fullført og godkjent kurs er et vilkår for å få utstedt vitnemål.

Undervisningssemester

IKT-opplæringen foregår gjennom de tre første semestrene i grunnskolelærerutdanningen.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentene i grunnskolelærerutdanningen skal utvikle digital kompetanse i form av IKT-ferdigheter og innsiktsfull bruk av IKT i eget studiearbeid, praksisopplæringen og fritid, i tråd med forventningene til en lærers kompetanse i en IKT-basert utdanningsvirkelighet.

KUNNSKAP

Studentene

- skal kjenne elektroniske læremidler (åpne, nettbaserte og lukkede), kunne bruke dem integrert i egen undervisning, og som en del av en pedagogisk helhet og kunne bruke sin digitale kompetanse til å kritisk kunne vurdere bruk av nye digitale ressurser
- skal som ferdigutdannede lærere kunne gi og motta informasjon om klassen/skolen i et digitalt læringsmiljø (fagstoff, ukeplaner, osv.) og ha digital kompetanse som omfatter samarbeid og kommunikasjon om læring, kontakt med elever/foreldre med e-post, SMS, sanntidskommunikasjon, direktemeldingstjenester eller i et digitalt læringsmiljø (LMS)
- skal utvikle kompetanse i å bruke Internett som informasjonskilde i eget læringsarbeid og til å presentere egne læringsresultater
- skal som framtidige lærere kunne hjelpe elever til å bruke Internett til å finne informasjon, utvikle kildekritiske holdninger og ferdigheter og til presentasjon av læringsresultater

FERDIGHETER

Studentene

- skal kunne skrive rapporter, notater, lage ukeplaner osv. gjennom å utnytte
- tekstbehandling og andre digitale verktøy.
- skal kunne bruke verktøyprogrammer som tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram, digitale fortellinger, webverktøy, nettverksapplikasjoner, bildebehandling, animasjon, film og multimedieprogrammer i egen undervisning, og lære elevene hvordan verktøyene kan brukes i det daglige læringsarbeidet
- skal kunne bruke fri- og gratis programvare og Web 2.0-programvare i egen undervisning.
- skal kunne bruke digitale tavler og programvare som følger med slike tavler pedagogisk
- skal kunne fylle LMS og websider med egenproduserte digitale læremidler
- må kjenne bruken av sosiale medier og kunne veilede elever til ansvarlig bruk
- skal kunne lage ressurswebsider og være veiledere/pedagogiske inspiratorer på Internett

GENERELL KOMPETANSE

Studentene

- skal også kjenne elevenes fritidsbruk av IKT, og ha kompetanse og innsikt til å kunne utfordre teknologien i et sosialiseringsperspektiv
- skal utvikle en offensiv holdning til ny teknologi
- skal utvikle motivasjon for å ta i bruk og utprøve ny programvare og teknologi

Innhold

Innholdet i opplæringstiltaket er knyttet til den grunnleggende IKT-kompetansen vi ønsker at alle grunnskolelærerstudentene skal utvikle:

- Beherske digital kommunikasjon på ulike arenaer
- Ha gode ferdigheter i bruk av relevante verktøyprogram: Tekstbehandling, regneark, presentasjonsprogram video- og bilderedigering, Web 2.0 (programvare på Internett), informasjonskompetanse i forhold til bruk av Internett i undervisning og læring og kjennskap til animasjonsfilm og digital historiefortelling
- Filbehandling og bruk av digitalt utstyr i læringssituasjoner
- Bli daglige og personlige IKT-brukere

Arbeidet med disse områdene er knyttet opp mot 10 individuelle arbeidskrav.

Undervisnings- og læringsformer

Tilrettelegging av infrastruktur, utstyrspakke, opplæring og brukerstøtte skal ha en kvalitet og organisering som kan være grunnlag for at studenter og lærere utvikler digital kompetanse gjennom integrert bruk av IKT i studiet og på praksis. Dette er også grunnlaget for studentenes arbeid i IKT-opplæringstiltaket:

- Studenter og lærere arbeider med egne, bærbare PC-er
- Grunnlaget er Internett-tilgang gjennom godt utbygd fastnett og/eller trådløst nett på høgskolen og praksisskoler
- Kommunikasjon: Webbasert e-post, digitalt læringsmiljø (LMS) og studiets websider
- Avdelingen legger til rette for utlån av videokamera, webkamera, digital kamera, scannere og utvikler et godt servicetilbud som omfatter et eget supportsystem tilknyttet IT-driftavdelingen

Undervisningen organiseres i form av fellesopplæring for trinnet, verksteder tilpasset læringsaktiviteter i fagene og individuell veiledning gjennom Help-Desk-tjenesten. Studentene må ta et aktivt ansvar for å nyttiggjøre seg de tilbudene de får på disse ulike læringsarenaene.

Arbeidet med utvikling av egen IKT-kompetanse er også bygget opp rundt de 10 individuelle arbeidskravene, og integrert i studentenes prosjekter i praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene i IKT må normalt fullføres innen 1. desember i det tredje semesteret i grunnskolelærerutdanningen, i tråd med frister i semesterplanen for IKT-arbeidet:

IKT-opplæring gis i de tre første semestrene av studiet. Arbeidskravene i IKT skal som hovedregel leveres den dagen tilsvarende tema er oppført på undervisningsplanene, dersom ikke annet er oppgitt. Arbeidskravet rettes så i løpet av de påfølgende 14 dagene etter levering. Retting for dem som ikke har levert eller ikke har bestått skjer så i perioden 1.-14. desember og 1.-14. mai. Det er studentens oppgave å skaffe seg informasjon om tilbakemeldingen i LMS.

Følgende oppgaver skal samles på en individuell webside og være ferdigstilt i tråd med frister i semesterplanen for IKT (URL: www.lu-stud.hiof.no/~brukernavn/ikt/)

1. semester:

1. Filbehandling
2. Tekstbehandling
3. Presentasjonsprogram

2. semester:

4. Regneark: Koordinert oppgave med matematikk i GLU 1-7, og knyttet til arbeid med grunnleggende digitale regneferdigheter i GLU 5-10.
5. Lage websider og publisere på Internet
6. Blogg: Lage og vedlikeholde en blogg over et semester med minst fem innlegg om IKT i skolen

3. semester:

7. Lage en digital historiefortelling
8. Lage og redigere film,
9. Bildebehandling
10. Lage animasjonsfilm.

Oppgavene kan også etter avtale dokumenteres utført som del av arbeid i fag eller på praksis. Studentene får tilbud om IKT-verksteder, veiledning underveis i studiet og mulighet til å bruke digitale nettressurser tilpasset arbeidskravene. Det er en IKT-konsulentgruppe som vurderer oppgavene og gir tilbakemelding om evt. godkjenning.

Eksamen

Emnet Grunnleggende IKT-opplæring (30 timer) må være fullført og godkjent for at studenten skal ha rett til vitnemål som grunnskolelærer. Godkjent emne framgår på vitnemålet.

Evaluering av emnet

Emnet evalueres av studentene med nettbasert undersøkelse hvert semester.

Litteratur

Se emnets webside.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:45:53

LBMAT10110 Matematikk 101 (1-7) (Vår 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i Grunnskolelærerutdanning 1 - 7.

Undervisningssemester

Emnet undervises i 2. semester første studieår i studieprogrammet. Første gang: vår 2011

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap:

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk

- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

Ferdigheter:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

Generell kompetanse:

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

Innhold

Tall og algebra er det matematikkfaglige hovedtemaet i Matematikk 101. Der inngår:

- Regning i historiske tallsystemer og i andre tallsystemer samt andre kulturers måte å uttrykke tall og tallregning på
- Utvikling av tallbegrepet med ulike representasjonsformer for tall og overgangen mellom disse formene med fokus på begynneropplæringen
- Oppbygging av posisjonssystemet
- Utvidelse av tallmengder fra naturlige tall til de reelle tallene
- De fire regneartene med fokus på additive og multiplikative strukturer
- Hoderegning - ulike strategier
- Overgang aritmetikk - algebra: eksperimentering og generalisering av figurtall og andre tallmønstre
- Regnearket: lage enkle formler og bruke ferdiglagde formler
- Enkel tallære: partall, oddetall, primtall, faktorisering

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell.

Innenfor **didaktikk**:

- Gjeldende læreplan med vekt på de grunnleggende ferdigheter
- Læring og undervisning i matematikk: presentasjon av forskningsresultater som sier noe om hvordan elever lærer og hva god undervisning er
- Diagnostisk undervisning
- Språk av 1. og 2. orden, regnefortellinger
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole med fokus på tall og algebra
- Matematikkvansker: årsaker, kartlegging, tilrettelegging

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 - 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning, og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i basisgrupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksis der de skal bruke erfaringer fra ett eller flere fag i praksisperioden. Innholdet og arbeidsformer for Matematikk 101 er nært knyttet opp til hovedemne *Tall og algebra* i gjeldende læreplan for grunnskolen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene får hver uke en oppgave av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til emnet det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter.

Studentene må få godkjent 7 av 9 slike oppgaver. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, 6 timers individuell eksamen.

Tillatt hjelpemiddel: kalkulator.

Det gis bokstavkarakterer fra A - F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 18.06.2010

Solem, I., Alseth, B., Nordberg, G. (2010): *Tall og Tanke. Matematikkundervisning på 1. til 4. trinn*. Gyldendal Akademisk.

Breiteig, T. og Venheim, R. (2005): *Matematikk for lærere 1. 4. utgave*. Universitetsforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2006): *Læreplanverket for Kunnskapsløftet*.

Veiledning til lærerplanen LK06: www.skolenettet/veiledninger

Anne Karin Wallace (2009): Regneark i grunnskolen. Mellomtrinnet. *Lamis skriftserie nr. 5/2009*.

Lunde, O. (2009): *Nå får jeg det til! Om tilpasset opplæring i matematikk*. Info Vest forlag 2009.

Med forbehold om endringer.

LBNOR10210 Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7) (Vår 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i grunnskolelærerutdanninga 1-7.

Undervisningssemester

Andre semester i første studieår. Første gang vår 2011.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål:

Studenten

- har kunnskap om lese- og skriveteorier og om ulike teorier innen lese- og skriveopplæring, med særlig vekt på begynneropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skrivning kan ha for elevers utvikling og læring, med særlig vekt på begynneropplæringa

- har kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensette tekster; fiksjonstekster og sakprosatetekster i ulike sjangrer, og tekster fra eldre og nyere medium
- har gode kunnskaper om barnelitteratur i ulike sjangrer og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid

Ferdighetsmål:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter
- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæringa og skriftforming fra 1. til 7. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elever som skriv på bokmål og elever som skriv på nynorsk
- kan kartlegge lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevansker
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan nytte retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan legge til rette for at elever leser ulike typer tekster i tradisjonelle og moderne medium, utvikler lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulerte til videre lesing
- kan legge til rette for møte med tekster på dansk og svensk, både muntlige og skriftlige, og samiske og utenlandske tekster i oversettelse
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan bruke ulike vurderingsmåter i norskfaget
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan bidra til å utvikle lokale læreplaner
- kan vurdere ulike typer norskfaglige læremiddel ut fra ulike kriterium og med tanke på læringsutbyttet til elevene
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster
- kan stimulere den estetiske sansen til elevene

Generell kompetanse:

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre de til aktiv deltaking i det offentlige liv

Innhold

Norsk 102 tar for seg tre hovedtema:

- Lese- og skriveopplæring
- Elevtekster
- Barnelitteratur

Temaet lese- og skriveopplæring tar for seg både begynneropplæring i lesing og skriving og videreutvikling av lese- og skriveferdighetene til og med 7. klasstrinn, og omfatter i tillegg deltemaer som lesestrategier og lesestimulering, kartlegging av lese- og skriveferdigheter, og lese- og skrivevansker.

Temaet elevtekster behandler både muntlige, skriftlige og sammensatte tekster. Det vil bli lagt vekt på tilrettelegging av arbeid med tekster i ulike sjangre og medier. Analyse og vurdering av og respons på ulike elevtekster vil stå sentralt.

Temaet barnelitteratur tar for seg barnelitteraturen i et sjanger-, tids- og medieperspektiv.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1 - 7. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle tre hovedtemaer.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet både mot kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om temaer som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksisperioden der de skal bruke erfaringene fra praksisperioden i norskfaget og eventuelt i andre fag.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret ni oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til emnene det arbeides med (inkludert oppgaven i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene skal dessuten være gjenstand for egenvurdering. Studentene må få godkjent sju av ni slike mappeoppgaver av faglærer før studentene kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, 8 timers individuell eksamen.

Tillatte hjelpemidler: *Kunnskapsløftet* og ordbok/ordliste.

Studentene prøves både i nynorsk og bokmål med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Det gis bokstavkarakterer fra A - F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er tilknyttet emnet, og studieleder.

Litteratur

Foreligger ved semesterstart.

LBMAT10210 Matematikk 102 (1-7) (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden.

Emneansvarlig: Marianne Maugesten

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i Grunnskolelærerutdanning 1 - 7.

Undervisningssemester

Første semester (høst) i andre studieår i Grunnskolelærerutdanning 1-7. Første gang høst 2011.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig geometri og måling, med et spesielt fokus på begynneropplæringen

- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk

Ferdigheter:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring

Generell kompetanse:

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

Innhold

Geometri og måling er de to matematikkfaglige hovedtemaene i Matematikk 102. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskap innenfor statistikk, kombinatorikk, sannsynlighetsregning og funksjonslære.

- Geometri og måling:
  - egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer
  - enheter og sammenheng mellom enheter
  - avbildninger og symmetri med passer og geometriprogram
  - med passer/linjal og geometriprogram
  - areal- og volumbegrep. Utlede arealformler
  - beregning av sider og vinkler i mangekanter ved Pytagoras' setning og formlikhet

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmaterieell, hjelpemidler, konkretiseringsmaterieell.

Statistikk:

- ulike diagrammer: blant annet søyle, stolpe, linje og sektor

- sentralmål: utregning av gjennomsnitt, typetall og median i klassesdelt og ikke- klassesdelt materiale
- spredningsmål: variasjonsbredde og betydning av standardavvik

Kombinatorikk og sannsynlighetsregning:

- bruk av multiplikasjonsprinsippet i enkle oppgaver relevante for mellomtrinnet
- enkel sannsynlighetsregning knyttet til spill og lotteri

Funksjonslære:

- funksjonsbegrepet
- lineære funksjoner, proporsjonaliteter, omvendt proporsjonalitet knyttet til praktiske situasjoner

Selv om det faglige nivået i statistikk, sannsynlighetsregning, kombinatorikk og funksjonslære ligger over nivået studentene skal arbeide på, skal de se betydningen av disse emnene i barnetrinnets stoffutvalg

Innenfor didaktikk:

- Diagnostisk undervisning
- Kommunikasjon i matematikk, ulike modeller
- Å uttrykke seg muntlig og skriftlig i matematikk: å begrunne, argumentere og utføre enkle bevis innenfor geometri
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole innenfor de relevante fagområdene

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i basisgrupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter.

IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Praksis

Studentene har tre uker praksis.

Studentene får en oppgave i praksis der de skal bruke erfaringer fra ett eller flere fag i praksisperioden. Innholdet og arbeidsformer for *Matematikk 102* er nært knyttet opp til hovedemne geometri, måling, statistikk, sannsynlighetsregning i gjeldende læreplan for grunnskolen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene får hver uke en oppgave av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til emnet det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter.

Studentene må få godkjent 7 av 9 slike oppgaver. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca. 45 minutter.

Studentene får tre oppgaver på eksamen. De skal presentere selvalgt en av retteopp-gavene, lærer velger og eksaminerer i en av retteopp-gavene og det gis en oppgave fra pensum. På minst en av de tre oppgavene skal studentene kunne vise IKT-ferdigheter.

Det gis bokstavkarakterer fra A – F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er 'ikke bestått'. Ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Sist oppdatert: 6.7.2011

Med forbehold om endringer innen semesterstart

Brekke, Gard: [Introduksjon til diagnostisk undervisning i matematikk](#)

Breiteig/Venheim (2005). *Matematikk for lærere 1, kap 6 og 7*. Universitetsforlaget. ISBN82-15.00761-9

Solem, I og Alseth, B. (2010). *Tall og tanke. Matematikkundervisning på 1. til 4. årstrinn*. Gyldendal Akademisk. ISBN: 978-82-05-37170-5

Undersøkende matematikkundervisning i videregående skole: [skole i praksis](#) om Pytagoras (og om arbeidsmåter)

Kompendium laget ved HiØ

Alle utdelte kopier og powerpointpresentasjoner er også pensum.

LBPEL211 Den lærende elev i skole og samfunn (1-7) (Høst 2011–Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Kjersti Lien Holte

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng).

Undervisningssemester

Emnet går over to semestre (høst-vår), der undervisning og vurdering vektlegges sterkest i vårsemesteret.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer, barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster.

- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barnet som skolebegynner og om barns språk- og begrepsutvikling som grunnlag for utvikling av grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediasamfunn
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som basis for elevenes utvikling av læringsstrategier og metakognitiv forståelse
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringsene som gjelder elever og deres rettigheter

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan bidra til at alle elever får utvikle sine grunnleggende ferdigheter for å gjøre dem i stand til å møtes skolens og samfunnets utfordringer.
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan vurdere elevenes måloppnåelse.
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon
- kan nyttiggjøre flerkulturell kompetanse i samarbeid med andre.

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for skolens og samfunnets mangfold og den betydningen det har for elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

Innhold

Studiet er bygd opp rundt temaene samfunn, sosialisering, læring, didaktikk, ledelse, etikk og vitenskapelig forskningsmetode. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkelt elever innenfor et stort elevmangfold der hver enkelt elev med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap;

Sosialisering og samfunn: Barn og unges oppvekst og utvikling i et flerkulturelt samfunn, sosialiseringsprosesser, barne og ungdomskultur, elevrelasjoner, kjønnsidentitet, psykisk helse, barn i vanskelige livssituasjoner og sosiale medier.

Læring: Forutsetninger for læring knyttet til mangfold, variasjon og inkludering.

Didaktikk: Læren om planlegging, tilrettelegging, varierte arbeidsmåter, gjennomføring og vurdering av undervisning for en skole preget av mangfold.

Ledelse: Kommunikasjon/dialog, klasseledelse og ledelse av læringsarbeid.

Etikk: Etske dilemmaer knyttet til barn og unge i vanskelige livssituasjoner, barn og unges mentale helse samt barn og unges rettigheter.

Vitenskapelig forskningsmetode: Akademisk skriving, intervju som metode og forståelse av forskningens betydning for praksisfeltet.

Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap er det overordnede profesjonsfaget i lærerutdanningen.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreyrket samt utvikle profesjonsidentitet, blir det lagt vekt på aktiviteter og undervisningsformer som krever ferdigheter i å lede, formidle, kommunisere, leke, samarbeide, samt veilede og vurdere medstudenter. Selvvurdering og selvrefleksjon vektlegges også.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, profesjonsdager, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon og styrking av profesjonen. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Læringsprosessene på profesjonsdagene er først og fremst drevet av studentenes deltakelse og aktivitet. Profesjonsdagene er flerfaglige og skal legge til rette for refleksjon og dialog.

Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Det er studentens ansvar å tilegne seg innholdet i litteratur og undervisning som grunnlag for å nå emnets læringsutbytte. Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar.

Praksis

Praksis gjennomføres i to perioder på 3 uker i høst- og vårsemesteret. Studentene leverer obligatoriske praksisrapporter med praksisrefleksjon etter hver periode.

Praksisrefleksjonen skal være en del av praksisrapporten knyttet til ett eller flere sentrale tema i PEL-undervisningen. Tid for praksisperioder og frist for praksisrapporter framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Deltakelse og refleksjonslogg fra profesjonsdagene. (Høst og vår)
2. Individuell praksisrapport etter mal. Praksisrefleksjonen skal knyttes til pedagogisk teori. (Høst og vår)
3. Deltakelse i prosessorientert arbeid med individuell fagtekst som tar utgangspunkt i sentrale tema innen PEL 102. (Vår)
  1. Levere problemstilling til forskningsarbeid i praksis
  2. Gjennomføre intervju ved praksisskole
  3. Levere førsteutkast til fagtekst
  4. Delta i responsgruppe
  5. Presentere fagteksten for medstudenter

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer for at kandidaten skal kunne fremstille seg til eksamen.

Tilbakemelding underveis:

Studentene får tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet. Denne tilbakemeldingen er knyttet til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis felles for alle studenter på trinnet, som veiledning i basisgrupper, av faglærer, av studenter i egne tilbakemeldingsgrupper og av andre fagpersoner involvert i studiet. Tilbakemelding kan også gis skriftlig.

Eksamen

Vurdering:

Individuell skriftlig fagtekst med et omfang på ca 3000 ord.

Eksamen vil bli vurdert av intern og ekstern sensor med karakter A - F. A er beste karakter og F er 'ikke bestått'.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene.

Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Sist oppdatert av Dag Sørmo og Kjersti Lien Holte, 15.06.11

Med forbehold om endringer innen semesterstart.

Arnesen, Anne Lise (2007) *Pedagogisk nærvær. Inkludering i møte med elevmangfold*. Oslo: Abstrakt forlag (152 sider)

Lyngnes, Kitt og Rismark, Marit (2007). *Didaktisk arbeid*. Oslo: Gyldendal (180 sider)

Postholm, May Britt og Jacobsen, Dag Ingvar (2011). *Læreren med forskerblick*. Kristiansand: Høyskoleforlaget (140 sider)

Postholm, Haug, Munthe og Krumsvik (2011). *Elevmangfold i skolen 1-7*. Oslo: Høyskoleforlaget (211 sider)

Spernes, Kari (kommende: høsten 2011). *Mangfold*

Svanberg, R og Wille, H.P. (red)(2009). *La Stå! Læring - på vei mot den profesjonelle lærer*. Gyldendal Akademisk. Kap 8, 9, 10 og 11 (136 sider)

SFEG110210 Engelsk: Språk og kommunikasjon 1-7 (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Henrik Bøhn

Undervisningsspråk: Engelsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet *Engelsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

3. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAPER :

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om lydsystemet i engelsk, ordtilfanget og språkets grammatiske struktur med vekt på forskjeller og likheter mellom engelsk og norsk, samt innsikt i kulturelle konvensjoner for språkbruk
- ha kunnskap om begynneropplæring i engelsk og utfordringer vedrørende overgangen fra barnetrinnets siste del
- ha kunnskap om grunnleggende ferdigheters betydning for læring og utvikling og om prosesser som kan fremme disse i engelskfaget
- ha kunnskap om barns språklæring i et andrespråksperspektiv, språklæringsteorier, samt strategier, metoder, vurderingsverktøy og vurderingsformer som fremmer språkutvikling
- ha kjennskap til gjeldende læreplan for engelskfaget i skolen og forholdet til det europeiske rammeverket for språk
- ha kjennskap til ulike læremidler og lærebøker som kan brukes i opplæringen
- ha kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- ha kunnskap om tilpasset språkopplæring for den aktuelle aldersgruppen
- ha kunnskap om engelsk som verdensspråk
- ha kunnskap om interkulturell læring
- ha kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern
- ha forståelse for læringspotensialet som ulike læringsarenaer, eksempelvis digitale media, bidrar til på barnetrinnet

FERDIGHETER:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- kunne planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn
- kunne veilede elever i deres språkutvikling gjennom å gjøre dem bevisst hvordan språket er bygd opp, slik at de kan gjøre seg nytte av forskjeller og likheter mellom morsmålet og engelsk
- kunne legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid som fremmer utviklingen av lytting, skriving, lesing og tale og et gradvis større ordforråd for alle elever
- kunne utøve en helhetlig og læringsorientert vurderingspraksis
- kunne anvende fagkunnskap didaktisk og reflektert i henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kunne kritisk vurdere lærebøker og andre læringsmidler til bruk i opplæringen
- kunne ta i bruk digitale verktøy i arbeidet med å fremme språklæring og formidling av fagstoff

GENERELL KOMPETANSE

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kunne reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- kunne arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- kunne være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

Innhold

I den muntlige delen av emnet vil studentene få innblikk i forskjellige former for muntlig kommunikasjon på engelsk, blant annet formelle og uformelle samtaler og forskjellige typer presentasjoner. Et spesielt fokus vil bli rettet mot bruk av engelsk i undervisningssammenheng på barnetrinnet. I seminar- og gruppetimene vil studentene få trening i presentasjonsteknikker og klasseromsledelse. Studentene vil i tillegg få en innføring i fonetikk og intonasjon, med vekt på praktiske ferdigheter. Siden det er viktig å sette kommunikasjon i en kulturell sammenheng, vil emnet også inneholde eksempler på moderne engelskspråklig litteratur. Det vil bli diskusjon av litteraturpensumet med vekt på argumentasjon og problemløsning. Det vil også bli gitt en innføring i interkulturell kommunikasjon med fokus på begrepet interkulturell kompetanse. I denne delen av emnet vil også engelsk som verdensspråk bli behandlet.

I den skriftlige delen av emnet vil studentene få innblikk i forskjellige tekststrategier og skriving av lengre tekster. Viktige stikkord er tekstbinding, avsnittsinndeling, sjangere, språklige virkemidler og stilnivå. Studentene vil også få en innføring i språklige strukturer, inkludert en innføring i grammatisk terminologi og syntaktisk analyse. Her vil også fokuset rettes mot språklæring i et andrespråksperspektiv. I tillegg vil emnet inneholde en innføring i hvordan man søker, vurderer, bruker og refererer til kilder, blant annet gjennom bibliotekundervisning.

Studentene vil få en innføring i bakgrunnen for Kunnskapsløftets hovedområder *språklæring* og *kommunikasjon* i engelsk for barnetrinnet. Videre vil det blir lagt vekt på å bevisstgjøre studentene på læringsstrategier og læringsmiljø gjennom ulike arbeidsoppgaver og samarbeidsformer. Kunnskaper om å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæring i engelsk etter intensjonen i læreplanen vil stå sentralt. Gjennom teori og praksis vil lærerens rolle som språkmodell, veileder og tilrettelegger for elever på barnetrinnet stå i fokus. Arbeid med grunnleggende ferdigheter vil også være sentralt.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer, samt språklaboratorier. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon og innlevering av oppgaver, samt tilbakemeldinger.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, praksisveileder og faglærer. Studentene skal ha 10 til 15 dagers praksis i barneskolen (avhengig av hvor mye praksis de har fått / skal ha i utdanningsløpet).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Én muntlig presentasjon gjennomført til fastsatt tid
- Obligatorisk oppmøte i fagdidaktikk (minimum 80% tilstedeværelse)

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen er individuell og består av to komponenter:

- Mappevaluering med tre tekster, hvorav én er en refleksjonsoppgave med didaktisk innhold knyttet til praksisperioden
- Muntlig eksamen av ca 25 minutters varighet. Ingen hjelpemidler er tillatt.

Muntlig eksamen kan justere endelig karakter med inntil to karakterer opp eller ned. Muntlig eksamen vil bli vurdert av minst to sensorer, enten én intern og en ekstern eller to interne. Mappen må være bestått for å kunne fremstille seg til muntlig eksamen.

Både muntlig eksamen og mappen må være bestått for å få karakter i emnet. Karakterer gis på en skala fra A-F der A er beste karakter, E er dårlig beståtte karakter og F er ikke bestått. Det gis en samlet karakter i emnet.

Ved nyeksamen må begge eksamenskomponenter gjennomføres på nytt. Klageadgang: ved klage på sensur skal det skriftlige arbeidet vurderes på nytt. Ved eventuell endring av karakter, skal det arrangeres ny muntlig eksamen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

- Blå, B. Hope (red.) (2009). *Grunnleggende ferdigheter i engelsk og fremmedspråk*. Fokus på språk nr 15. Fremmedspråksenteret.
- Bøhn, H. m.fl. (2011). *Fagdidaktikk*. Kompendium. (Tilgjengelig i bokhandel, HiØ).
- Bøhn, H. m.fl. (2011). *Language and Communication*. Kompendium. (Tilgjengelig i bokhandel, HiØ).
- Dypedahl, M., H. Hasselgård, B. Løken. (2006) *Introducing English Grammar*. Fagbokforlaget.
- Fremmedspråksenteret (2008). *IKT i språk - en veiledning for lærere*. <http://www.fremmedspraksenteret.no/ikt-veiledning>
- Griffith, K. (2002). *Writing Essays about Literature: A Guide and Style Sheet*. (6th ed.). Harcourt Brace.
- Haddon, M. (2004). *The Curious Incident of the Dog in the Night Time*. Vintage.
- Kunnskapsløftet (2010). *Læreplaner for gjennomgående fag i grunnskolen og videregående opplæring*, Utdannings- og forskningsdepartementet.
- Munden, J. & Myhre, A. (2007): *Twinkle Twinkle - English 1-4*. 2. Utg. Høyskoleforlaget.
- Nilsen, T. S. & Rugesæter, K. (2008). *Basic English Phonetics for Teachers*. Kunnskapsforlaget.
- Materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen Fronter.
- Pinter, A. (2006): *Teaching Young Language Learners*. Oxford UP.

Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

LBKHV10111 Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (1-7) (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår som obligatorisk del av valgfaget *Kunst og Håndverk 1* i grunnskolelærerutdanningen 1-7 (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap:

Studenten

- har kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra antikken til modernismen
- har kunnskap om kunstteorier og hvordan uttrykksformer fra ulike kulturer nasjonalt og internasjonalt kan være ressurs for eget skapende arbeid og organisert læring
- har kunnskap om hovedtrekkene i fagets historie, begrunnelse, innhold og metoder
- har kunnskap om sentrale teorier om barns todimensjonale formspråkutvikling
- har kunnskap om materialer, teknikker, redskaper og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder

Ferdigheter:

Studenten

- kan eksperimentere med og bruke sentrale materialer, redskaper, virkemidler og teknikker i arbeid med bilder
- kan organisere enkle utstillinger og lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- kan bruke enkle analyseverktøy og formidle kunst på varierte måter, og se sammenheng mellom ulike kunstuttrykk, barns skapende virksomhet og eget arbeid

Generell kompetanse:

Studenten

- kan bruke digitale læringsarenaer til formidling av fagstoff og egen faglig oppdatering

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i *Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form)*:

- Billedkunstens historie fra antikken til modernistisk formspråk
- Eget bildearbeid med utgangspunkt i sentrale kunstperioder
- Barns formspråk i todimensjonal form
- Billedanalyse
- Fagets historie
- Kunnskapsløftet med vekt på 'Det skapende menneske' og læreplan i kunst og håndverk
- Studietur som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1-7.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet har en teoretisk forankring der vekslning mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i eget bildearbeid.

Praksis

Se omtalen av praksis i programplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent fram møte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer. Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten.

2. Gjennomført og godkjent oppgave i billedanalyse som legges fram for medstudenter og lærer.

Eksamen

Som en del av selve læringen får studentene tilbakemelding i forbindelse med sitt bildearbeid.

Arbeidene blir ikke vurdert før de er formelt innlevert som eksamensmappe.

Eksamensform

1. Mappedeksamen med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. Individuell muntlig eksamen, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet. Karakteren blir fastsatt av to interne sensorer på grunnlag av en helhetlig vurdering. Karakterskala A-F.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang.

Evaluering av emnet

Studentene vil få anledning til å evaluere emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema.

Litteratur

Det forbeholdes rett til endringer i litteraturlista før studiestart.

Foruten undervisning og feltstudier ved kunsthistorisk museum og gallerier er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A) Generell del: [http://www.udir.no/Artikler/ Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/](http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/)

B) Prinsipp for opplæringen: [http://www.udir.no/Artikler/ Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/
http://www.udir.no/upload/lareplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf](http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/http://www.udir.no/upload/lareplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf)

C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?lareplanid=127655>
http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/lareplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Danbolt, Gunnar (2002): *Blikk for bilder. Om tolkning og formidling av billedkunst*. Oslo: Abstrakt forlag

4. Engelstad, Arne (2000): *Interart. Gjennom epokene med litteratur, bildekunst og musikk*. Bergen: Fagbokforlaget. [Ikke Litteratur- og Musikkavsnittene]

5. Glambek, Ingeborg (2001): *Om kunst de siste 200 år*. Oslo: Skolebokforlaget [s. 9-110]
6. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk? hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.14-85, s.128-181]
7. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s.13-84]
8. Juell, Elisabeth & Trygve-Johan Norskog (2006): *Å løpe mot stjernene : om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser*. Bergen : Fagbokforlaget [s.13-31]
9. Nielsen, Liv Merete (2009) *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.35-117]
10. Thorsnes, Tollef (2009): Grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk. I : Traavik, Hilde, Hallås, Oddrun og Ørvig, Anne: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget [Artikkel 11/s.212 - 227]
11. Yttredal, Calina Pandeale (1998) *Farge*. Oslo: Yrkesopplæring [s.18-97, s.146-188]

Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

LBNF10111 Naturglede (1-7) (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Rune Aae

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *Naturfag I for grunnskolelærerutdanningen 1-7*.

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål:

Studenten

- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer fra ulike naturtyper.
- har kjennskap til noen vanlige bergarter og mineraler og hvordan disse er blitt dannet.
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold.
- har kunnskap om stjernehimmelen, solsystemet, jordens årstids- og døgnvariasjoner, månefaser, sol og måneformørkelser og nordlys.

- har kjennskap til naturlige og menneskeskapt faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler.
- har kunnskap om navnsetting, oppbygning og egenskaper til vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette.
- har kjennskap til enkle kjemiske reaksjoner.
- har kjennskap til energibegrepet og kan knytte det til konkrete eksempler fra naturvitenskapene

Ferdighetsmål:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag.
- kan planlegge og gjennomføre undervisning utendørs som fremmer elevenes undring, naturglede og ansvarsfølelse.
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger.
- kan drøfte problemstillinger i naturfagsundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø.
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen.
- kan anvende relevant naturfagutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevenes læring.
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtale med elevene om naturen og naturfaglige fenomener.
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevenes undring og læring i naturfag.
- kan vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsrettede tiltak.
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter.
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglig og flerfaglige sammenhenger.
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

Generelle mål:

Studenten

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan og lærebøker for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisningen.
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer.
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon.
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag.
- kjenner til krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Emnet baseres primært på naturen som læringsarena. Studentene arbeider med oppgaver alene, parvis eller i basisgrupper, uten eller sammen med veileder, og også sammen med andre naturfag/utefagsstudenter. Studentene er delt i basisgrupper som vil bli benyttet der det er naturlig. Parallelt vil teoristoff presenteres som forelesninger eller ved laboratorieforsøk og demonstrasjoner i klasserom. Det legges opp til tre overnattingsturer som studentene selv må påkoste:

- august: overnatting i gapahuk. På denne turen tar man for seg viktige temaer som økologi, geologi, sopp, mat i felt, insekter, karplanter, orientering.
- september: padletur med to overnattinger hvor ferskvannøkologi og ferdigheter ved vann vektlegges ved siden av fysiske fenomener, gammelskog, fugl, blomsterplanter, kulturlandskap og skjøtsel av denne.

- oktober: gruppetur uten veileder, med fokus på forutbestemt destinasjon og oppgaver knyttet til kart og kompass, digitale ferdigheter med påfølgende 20 min. presentasjon i plenum i etterkant.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper i grunnskolelærer-utdanningen 1-7. Det blir lagt vekt på at studentene skal møte varierte arbeidsformer; ekskursionsjoner, feltarbeid, laboratoriearbeid, forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. I studiet legges det stor vekt på å gi studentene trygghet i å bruke naturen som læringsarena i naturfag og andre fag. En stor del av undervisningen vil derfor foregå utendørs til alle årstider. I løpet av studiet må studentene regne med 10-12 dager hjemmefra i forbindelse med overnattingsturer i naturen.

Praksis

3 uker praksis i høstsemesteret. Se nærmere informasjon i *Studieplan for grunnskolelærerutdanningen 1-7* og *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studiet har fem arbeidskrav:

- En individuell oppgave knyttet til en selvalgt objektsamling med tilhørende beskrivelse av objektene etter nærmere retningslinjer.
- Innlevering av godkjent mappe i kjemi med laboratorieforsøk og oppgaver.
- Etterarbeid fra gapahukturen i grupper, med svar på oppgaver og vektlagte temaer.
- Etterarbeid fra padleturen i grupper, med tilhørende arbeidsoppgaver og temaer.
- Presentasjon fra gruppeturen uten veileder med tilhørende svar på oppgaver og aktuell tematikk

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen

Eksamen

Ved godkjente arbeidskrav kan studenten fremstille seg til en muntlig, individuell eksaminasjon med enkelte praktiske ferdigheter som del av eksamen. Eksamen varer normalt 30 min.

Det benyttes bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårligste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikke bestått.

Evaluerings av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet, er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiene. Dette emnet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten på undervisningen.

Studentene gis anledning til anonymt å gi tilbakemelding på studietilbudet med dens innhold.

Litteratur

Endelig oppdatert litteraturliste vil foreligge innen semesterstart

Følgende kompendier foreligger i PDF format og er aktuelle på kurset (både høst og vår):

Stjernehimmelen
Vær og klima
Livet i dammer og tjern
Ferskvann
Livet i fjæra
Fugler
Skogøkologi
Jordøkologi
Lek og læring i naturen
Biologisk mangfold
Kjemi
Mekanikk
Elektrisitet

Rachel Carson 1952: Ta vare på undringen (Essay oversatt av RN)

I tillegg til dette tenker vi benyttet følgende smånøkler:

Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for spor og sportegn, Aschehoug 2001
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr i ferskvann, Aschehoug 2000
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for busker og trær, Aschehoug 2001
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr på land, Aschehoug 2002
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for tang og tare, Aschehoug 2002
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr i saltvann, Aschehoug 2000

Humanbiologi (samme lærebok som for GLU-2, NF102):

- Dietrichs, Spen, Petter Hurlen & Kari C. Toverud 2002 (eller nyere). Den forunderlige kroppen. - Universitetsforlaget. 112 s.

LBRLE10111 RLE 101 (1-7) (Høst 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Mette Ramstad

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *RLE 1 i grunnskolelærerutdanningen 1-7 (30 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester, høstsemesteret.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om: fagets grunnbegreper (religion, livssyn, etikk, filosofi)
- har kunnskap om religionenes historie (jødedom, kristendom, islam, hinduisme og buddhisme)
- har kunnskap om sentrale hellige tekster
- har kunnskap om humanismens historie og den moderne livssynshumanismen
- har kunnskap om RLE-fagets historie og aktuelle situasjon
- har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

FERDIGHETER

Studenten

- kan vurdere lærebøker og andre læremiddel i faget
- kan reflektere kritisk over innhold og verdimålsettinger for faget og for egen praksis
- kan bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter
- kan samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjem, skole og lokalmiljø
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

Innhold

Emnet består av følgende to hovedtemaer:

- Introduksjon til religioner og livssyn.
- Grunnskolefagets historie og aktuelle situasjon

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, arbeid i grupper og individuelt arbeid. I tillegg kan det være aktuelt med ekskursjoner. I lærerutdanningen spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon.

Praksis

3 uker praksis i høstsemesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)* og [Plan for praksis](#).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Det er knyttet følgende arbeidskrav til emnet:

1. Én gruppeoppgave i litteratursøking og referanseteknikk (administreres av biblioteket)

2. Én skriftlig gruppeoppgave

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, individuell eksamen av 5. timers varighet.
Det gis bokstavkarakterer fra A - F.

Eksamensbesvarelsen blir vurdert av én intern sensor og én ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Studentevaluering av emnet i slutten av høstsemesteret.

Litteratur

Litteraturlisten er oppdatert 5. juli 2011.

Religionsundervisning/RLE-faget

Sødal, H. K. (red): (2009) Religions og livssynsdidaktikk. Ss. 65 - 92. (28 s.)

Religioner og livssyn

Brøntveit, E. og K. Duesund: (2010) *Visjon og valg*. Ss. 261-288. (28 s.)

Eidhamar, L. G.: (2004) *Religioner og livssyn*. Ss. 10-315. (306 s.)

Jacobsen, K. A.: (2005/2011) *Verdensreligioner i Norge*. Ss. 13-220. (208 s.)

Moxnes, H.: (2006) *Hva er kristendom?* (140 s.)

Rasmussen, T. og E. Thomassen: *Kristendommen - en historisk innføring*. Ss. 13-59. (47 s.)

SFEG110110 Engelsk: Kulturstudier II 1-7 (Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Stuedsted: Halden.

Emneansvarlig: Gro-Anita Myklevold

Undervisningsspråk: Engelsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet *Engelsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAPER:

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om leveste og kulturuttrykk i to engelsktalende land med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring
- ha kunnskap om historiske, politiske og sosioøkonomiske forhold i to engelsktalende land
- ha kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern
- ha innsikt i språkstimulerende bruk av tekster i undervisningen
- ha kunnskap om interkulturell læring

FERDIGHETER:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne legge til rette for elevenes arbeid med engelskspråklige tekster og deres utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen bakgrunn, med hovedvekt på skriftlige, muntlige og sammensatte tekster for barn
- kunne bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- kunne anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kunne planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulike bakgrunn

GENERELL KOMPETANSE

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kunne reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- kunne arbeide selvstendig og/eller sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget

Innhold

Følgende temaer vil bli behandlet:

- Nord-Amerikansk og internasjonal litteratur i form av et utvalg romaner, noveller, skuespill og dikt
- Innføring i amerikansk litteratur, historie, media og politikk
- En kulturanalyse av både den dominante kulturen i USA i form av felles verdier, tenkemåter og symboler - og mangfold
- Analyse av kulturelle aspekter av litteratur, film, media og politiske taler.
- En introduksjon til kanadisk litteratur, historie, media og politikk
- Gjeldende læreplan
- Litteratur- og kulturpedagogikk med utgangspunkt i gjeldende læreplan

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen blir gitt i seminar- og gruppetimer. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

Praksis

For GLU-studenter er praksisopplæringen en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, praksisveileder og faglærer. Studentene skal ha 10 til 15 dagers praksis (avhengig av hvor mye praksis de har fått/skal ha i utdanningsløpet).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Innlevering av to essays til nærmere fastsatt frist.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig eksamen, 5 timer

Tillatt hjelpemiddel: Godkjent engelsk-engelsk ordbok. Både språk og innhold teller.

Karakterer gis på en skala fra A-F der A er beste karakter, E er dårligste bestått karakter, og F er ikke bestått

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Det tas forbehold om endringer i litteraturlisten fram til studiestart.

GENERELT

Duncan, R. & Goddard, J. *Contemporary America* (Siste utgave).

Griffith, K. (2002). *Writing Essays about Literature*.

Myklevold, G.A.m.fl. *Kompendium: Culture Studies - Spring* (Tilgjengelig på Fronter).

ROMANER

Dumas, Firoozeh. *Funny in Farsi*.

Safran-Foer, Jonathan. *Extremely Loud and Incredibly Close*.

Salinger, J.D. *The Catcher in the Rye*.

Walker, Alice. *The Color Purple*.

I tillegg skal studentene velge to av de følgende bøkene:

Baum, L.F. *The Wonderful Wizard of Oz*.

Burnett, F.H. *The Secret Garden*.

Montgomery, L.M. *Anne of Green Gables*.

Simon, Francesca. *Horrid Henry's Stinkbomb* or *Horrid Henry's School Project*.

Strong, Jeremy. *My Granny's Great Escape*.

White, E.B. *Charlotte's Web* or *Stuart Little*.

Alt materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen Fronter regnes også som pensum. Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:53:55

LBKHV10211 Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form) (1-7) (Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *Kunst og håndverk 1* i grunnskolelærerutdanningen 1-7 (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester, vårsemesteret.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap:

Studenten

- har kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra modernismen til dagens kunst
- har kunnskap om barns tredimensjonale formspråkutvikling, barnekulturens visuelle ytringsformer, estetisk opplevelse, lek og kreativitet
- har kunnskap om skulptur, relieff, objekt, installasjon, og hvordan disse uttrykksformene kan ses i sammenheng med barns lek og stimulere til kreativt skapende arbeid
- har kunnskap om materialer, teknikker, redskaper og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder og skulptur
- har kunnskap om gjeldende regler om opphavsrett og personvern ved bruk av kilder, bilder og andre ressurser til undervisning

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere og vurdere kunst, hverdagsestetikk og trivialkultur og sette ulike formuttrykk inn i en kunsthistorisk sammenheng
- kan utvikle en idé til ferdig form, dokumentere og vurdere egen skapende prosess, vise praktisk håndlag og være en god rollemodell for elevene
- kan bruke tegning i arbeid med bilde og skulptur
- kan bruke digitale verktøy i skapende arbeid
- kan bruke nærmiljøet som kilde til opplevelse og innhenting av kunnskap som utgangspunkt for eget arbeid og som ressurs for elevoppgaver
- kan organisere enkle utstillinger, lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- kan bruke gjeldende lærerplaner for grunnskolen, kan formulere oppgaver som fremmer grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk, og mestre læringsorientert vurderingspraksis
- kan vurdere lærebøker og læremidler i kunst og håndverk for barnetrinnet

Generell kompetanse

Studenten

- kan bruke kunst og håndverk i tverrfaglig tema- og prosjektarbeid og ivareta den estetiske dimensjonen i opplæringen i samhandling med andre fag

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i *Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form)*:

- Billedkunstens historie fra modernismen til samtidskunsten
- Eget skulptur og bildearbeid med utgangspunkt i modernismen og samtidskunsten
- Digital bildebehandling og eget digitalt bildearbeid
- Barns formspråk i tredimensjonal form
- Kreativitet, estetisk opplevelse og estetisk dannelse
- Vurdere fagets lærebøker og læremidler
- Studieturer som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1-7.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet har en teoretisk forankring der veksling mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende skulptur-/bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i visuelle uttrykksformer.

Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og [Plan for praksis](#).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

Godkjent fram møte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer. Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten

Eksamen

Som en del av selve læringen får studentene tilbakemelding i forbindelse med sitt eget estetisk skapende arbeid.

Arbeidene blir ikke vurdert før de er formelt innlevert som eksamensmappe.

Eksamensform

1. Mappeeksamen med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. Individuell muntlig eksamen, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet. Karakteren blir fastsatt av en ekstern og en intern sensor på grunnlag av en helhetlig vurdering. Karakterskala A-F.

Ved eventuell nyeksamen kan eksamensmappen forbedres én gang.

Evaluerings av emnet

Skriftlig studentevaluering av emnet i løpet av semesteret.

Litteratur

Det forbeholdes om endringer i litteraturen før studiestart.

Foruten undervisning og feltstudier på studieturer er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.
- A) Generell del: http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/
- B) Prinsipp for opplæringen: http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/
http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf
- C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655>
http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Dahlin, L.K. og Gjerde, H. (2009): *Å være digital i kunst og håndverk. I* : Otnes, Hildegunn (red.): *Å være digital i alle fag*. Oslo : Universtietsforlaget [s. 189 - 207]

4. Glambek, Ingeborg (2001): *Om kunst de siste 200 år*. Oslo: Skolebokforlaget [s.110-169]

4. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.186-303]

5. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s. 85-176]

6. Juell, Elisabeth & Trygve-Johan Norskog (2006): *Å løpe mot stjernene : om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser*. Bergen : Fagbokforlaget [s.35-65, s.103-128]

7. Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.9-35]

8. Yttredal, Calina Pandeale (1998) *Farge*. Oslo: Yrkesopplæring [s.93-97, s.115-121]

Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:00

LBNF10211 Kropp og helse, økologi og uteskole (1-7) (Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Rune Aae

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *Naturfag I* i grunnskolelærerutdanningen 1-7.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen påkrevde forkunnskaper, men *Naturfag 102* bygger i noen grad på temaer fra emnet *Naturfag 101*.

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål:

Studenten

- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer fra ulike naturtyper.
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold.
- har kjennskap til vanlige vær og klimaelementer og lokale vær fenomener og lokalklimatiske forhold.
- har kjennskap til naturlige og menneskeskapt faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler.
- har kunnskap om naturvitenskapelig metode, forskerspiren og undersøkende naturfagsundervisning.
- har oversikt over kroppens organsystemer og hovedfunksjoner med spesiell fokus på sansene.
- har kunnskap om sammenhengen mellom helse og livsstil.
- har kunnskap om menneskets utvikling fra befruktning til voksen

Ferdighetsmål:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag.
- kan planlegge og gjennomføre undervisning utendørs som fremmer elevenes undring, naturglede og ansvarsfølelse.
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger.
- kan drøfte problemstillinger i naturfagsundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø.
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisningen.
- kan anvende relevant naturfagutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevenes læring.
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtale med elevene om naturen og naturfaglige fenomener.
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevenes undring og læring i naturfag.
- kan vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsrettede tiltak.
- kan tilrettelegge naturfagsundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter.
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglig og flerfaglige sammenhenger.
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

Generelle mål:

Studenten

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan og lærebøker for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagsundervisningen.
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer.
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon.
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag.
- kjenner til krav til sikkerhet i naturfagsundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Emnet baseres primært på naturen som læringsarena. Studentene arbeider med oppgaver alene, parvis eller i basisgrupper, uten eller sammen med veileder, og også sammen med andre naturfag/utefagsstudenter. Studentene er delt i basisgrupper som vil bli benyttet der det er naturlig. Parallelt vil teoristoff presenteres som forelesninger eller ved laboratorieforsøk og demonstrasjoner i klasserom. Det legges opp til tre overnattingsturer som studentene selv må påkoste:

- mars: overnatting i lawo. På denne turen har man særlig fokus på temaer som vinterøkologi, spor og sportegn, samisk kultur.
- april: i skjul på orremyra med fokus på orrhanespill/lek, bever, amfibier, fuglesang.
- mai: padletur rundt Tjärnö i Sverige med to overnattinger hvor saltvannsøkologi vektlegges, livet langs fjæra, snegl og muslinger, fisk, tang og tare, vårbloomstring, mer fuglesang, noe insekter

Undervisnings- og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper i *grunnskolelærer-utdanningen 1-7*. Det blir lagt vekt på at studentene skal møte varierte arbeidsformer; ekskursjoner, feltarbeid, laboratoriearbeid, forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. I studiet legges det stor vekt på å gi studentene trygghet i å bruke naturen som læringsarena i naturfag og andre fag. En stor del av undervisningen vil derfor foregå utendørs til alle årstider. I løpet av studiet må studentene regne med 10-12 dager hjemmefra i forbindelse med overnattingsturer i naturen.

Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i *Studieplan for grunnskolelærerutdanning 1-7* og *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Emnet har seks arbeidskrav:

- En individuell oppgave knyttet til 'Forskerspiren'. Nærmere retningslinjer vil bli gitt.
- Godkjent mappe i fysikk som inneholder temaer om egenprodusert undervisningsopplegg knyttet til elektrisitet eller mekanikk (kan testes ut på elever i praksisperioden), et teknologiprojekt etter nærmere retningslinjer og et opplegg fra Vitensenteret i Sarpsborg.
- Etterarbeid fra lawoturen i gruppe, med svar på oppgaver og vektlagte temaer.
- Referat etter turen på orremyra med temaene vektlagt der.
- Etterarbeid fra padleturen i gruppe, med tilhørende arbeidsoppgaver og temaer.
- Deltagelse på to dagsopplegg med skilek og lek i snø og livredning

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen

Eksamen

Ved godkjente arbeidskrav kan studenten fremstille seg til en muntlig, individuell eksaminasjon med enkelte praktiske ferdigheter som del av eksamen. Eksamen varer normalt 30 min.

Det benyttes bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårligste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikke bestått.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet, er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiene. Dette emnet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten på undervisningen.

Studentene gis anledning til anonymt å gi tilbakemelding på studietilbudet med dens innhold.

Litteratur

Endelig oppdatert litteraturliste vil foreligge innen semesterstar.

Følgende kompendier foreligger i PDF format og er aktuelle i emnet:

Stjernehimmelen
Vær og klima
Livet i dammer og tjern
Ferskvann
Livet i fjæra
Fugler
Skogøkologi
Jordøkologi
Lek og læring i naturen
Biologisk mangfold
Kjemi
Mekanikk
Elektrisitet

Rachel Carson 1952: Ta vare på undringen (Essay oversatt av RN)

I tillegg til dette tenker vi benyttet følgende smånøkler:

Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for spor og sportegn, Aschehoug 2001
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr i ferskvann, Aschehoug 2000
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for busker og trær, Aschehoug 2001
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr på land, Aschehoug 2002
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for tang og tare, Aschehoug 2002
Nordbakke Roy: Bestemmelsesnøkkel for smådyr i saltvann, Aschehoug 2000

Humanbiologi (samme lærebok som for GLU-2, NF102):

- Dietrichs, Spen, Petter Hurlen & Kari C.Toverud 2002 (eller nyere). Den forunderlige kroppen. - Universitetsforlaget. 112 s.

LBRLE10211 RLE 102 (1-7) (Vår 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er obligatorisk i valgfaget *RLE 1 i grunnskolelærerutdanningen 1-7 (studiepoeng)*.

Undervisningssemester

Emnet går over ett semester, vårsemesteret.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om kristendommens historie og trosinnhold
- har kunnskap om sentrale religionshistoriske idéer
- har kunnskap om etiske teorier og bruken av disse i forhold til noen aktuelle problemstillinger
- har kunnskap om å filosofere med barn
- har kunnskap om uttrykksformer i religionene
- har kunnskap om sentrale arbeidsmåter i faget på barnetrinnet

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med vekt på dannelsesperspektiv og de flerkulturelle utfordringene
- kan bruke sentrale arbeidsmåter i RLE med vekt på arbeidet med høgtider, fortellinger og estetiske uttrykk
- kan bruke barns tanker og forestillinger i filosofiske diskusjoner
- kan samarbeide med andre lærere, elever og hjemmet om faget
- kan bruke internett og digitale læremidler på en kritisk og pedagogisk måte

Generell kompetanse

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse
- kan legge til rette for samarbeid mellom hjem, skole og lokalmiljø
- har forståelse for rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn

Innhold

Emnet består av følgende hovedtemaer:

- Etikk og filosofi.
- Trinnsesifikk fordyping i utvalgte temaer.
- Uttryksformer i religionene

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærmingen til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesninger, arbeid i grupper og individuelt arbeid. I tillegg kan det være aktuelt med ekskursjoner. I lærerutdanningen spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon.

Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)* og [Plan for praksis](#).

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Det er knyttet følgende arbeidskrav til emnet:

1. Deltakelse i undervisningen knyttet til momentet 'uttryksformer i religionene' er obligatorisk.
2. Studenten skal skrive en fagdidaktisk oppgave i gruppe.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen av en halv times varighet.
Det gis bokstavkarakterer fra A - F.

Én intern og én ekstern sensor. på eksamen.

Evaluering av emnet

Studentevaluering av emnet i løpet av semesteret.

Litteratur

Litteraturliste er oppdatert 24. august 2011.

Etikk og filosofi

Brønvtveit, E. og K. Duesund: (2010) *Visjon og valg*. Ss. 13-18, 99-110, 149-158, 173-244. (100 s.)

Uttryksformer i religionene

*Bech, B.: *Kristendommen i bilder*. (13 s.)

Danielsen, R.: (2004) *Kulturbærende fortellinger*. Kap. 1. og 4.-5. (90 s.)

Winje, G.: (2001) *Guddommelig skjønnhet*, Kap. 2- 6, 9 (227 s.)

Trinnsesifikk fordyping

*Bjørneboe, J.: (1976) Det gamle testamente og det enkelte barn. I *Under en mykere himmel. Brev og bud fra en Steinerskole*. (6. s.)

Enger, Trond: *Da Gud hadde makten*, HiØ ([http://www.fag.hiof.no/~te/DA GUD HADDE MAKTEN](http://www.fag.hiof.no/~te/DA_GUD_HADDE_MAKTEN) utv-red 2010-2011viii.doc) (70 s.)

*Grimmitt, Michael, Julie Grove, John Hull, Louise Spencer (1991). Ganesha, ss. 30-43.

I: *A Gift to the Child. Religious Education in the primary School Teachers' sourcebook*. (14 s.)

Jacobsen, K. A.: (2005/2011) *Verdensreligioner i Norge*. Ss. 221-275. (55 s.)

Johnson, L. T.: (2010) *The New Testament*. (146 s.)

*Schjelderup, A. og Olsholt, Ø.: (1999) "Den filosofiske samtalen", i: Schjelderup, A., Olsholt, Ø. og Børresen, B.: *Filosofi i skolen*, s. 61-76 (15 s.)

Sødal, H. K. (red): (2009) *Religions- og livssynsdidaktikk*. Ss. 11-64, 93-182. (144 s.)

Rasmussen, T. og E. Thomassen: *Kristendommen – en historisk innføring*. Ss. 60-287. (228)

*Winje, Geir. 2010. Barn og Religion, kap. 3 ss. 20-23, Høytidsmarkering som arbeidsmåte, kap. 4 ss. 24-34. I: *Høytidsmarkering i barnehagen*. Høyskoleforlaget: Kristiansand.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:01

LBPEL310 Lærers profesjonelle rolle og identitet (1-7) (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Kjersti Lien Holte

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet. Det vil si kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, dens rammebetingelser og styringsstruktur.
- har kunnskap om samarbeid med kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling.
- har kunnskap om sosialt, språklig, kulturelt og religiøst mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om overgangen mellom førskole og skole og mellom de småskoletrinn, mellomtrinn og ungdomstrinn.
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalisert verden

FERDIGHETER

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalisert samfunn

Innhold

Emnet vektlegger utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet. Det bygger på de to første emnene innenfor pedagogikk og elevkunnskap.

- Skolen som lærende organisasjon i et samfunn preget av mangfold.
- Skolen i et samfunns perspektiv. Det politiske og organisasjonsmessige perspektiv ses i forhold til demokrati og dannelse.
- Endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv
- Skolens historiske utvikling og skolen som institusjon i samfunnet
- Samarbeid og håndtering av konflikter i skolen.
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av utviklingssamtaler med elever og foreldre
- Entreprenørskap - innovative læreprosesser.
- Overganger i skolen (barnehage - skole og overganger i grunnskolen)

Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap skal som overordnet profesjonsfag utgjøre den lærerfaglige plattformen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen.

Læringsprosessene på profesjonsdagene er først og fremst drevet av studentenes deltakelse og aktivitet. Profesjonsdagene er flerfaglige og skal legge til rette for refleksjon og dialog.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter de vil trenge i læreyrket, blir det lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide, lede, samt veilede og vurdere medstudenter.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer, ulike tekstproduksjoner og selvstudium. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse, drøfting og refleksjon. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til arbeidskrav.

Bruk av ulike digitale verktøy, seminarer, samtaler og veiledning er gjennomgående arbeidsformer. Utdanningen skal bevisstgjøre studentene på digitale mediers muligheter og begrensninger.

Ikke alle temaer innen emnet kan behandles i forelesninger eller seminar. Det er studentens ansvar å tilegne seg pensum.

Praksis

Det er tre uker praksis i høstsemesteret. Studentene gjennomfører obligatoriske praksisrapporteringer med praksisrefleksjon etter hver periode. I de semestrene Pedagogikk og Elevkunnskap (PEL) har undervisning er praksisrefleksjonen (en del av praksisrapporten) knyttet til et eller flere sentrale tema i PEL-undervisningen. Tid for praksisperioder og frist for praksisrapporteringer framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse på obligatoriske seminarer.
- Deltakelse på profesjonsdagene.
- Individuell praksisrapportering
- Planlegge, gjennomføre og presentere arbeid knyttet til entreprenørskap.
- Samle informasjon fra førskole og grunnskole om hvordan de gjennomfører overganger. Skrive en refleksiv tekst over dette arbeidet. Ca 2000 ord.
- Innlevering av problemstilling til bacheloroppgaven.

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Tilbakemelding underveis:

Studentene skal få tilbakemelding på sin faglige utvikling underveis i pedagogikkemnet, og denne tilbakemeldingen vil knytte seg til arbeidskrav. Tilbakemeldingen kan gis felles for alle studenter på trinnet, som veiledning i basisgrupper eller individuelt av faglærer. Tilbakemelding vil også bli gitt av medstudenter og andre fagpersoner involvert i studiet. Veiledning kan gis over nett og i møter.

Eksamen

Individuell muntlig eksamen på om lag 30 minutter.

Eksamen vil bli vurdert av en intern og en ekstern sensor med gradert karakter A - F der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i evaluering av undervisning og egen læringsaktivitet (EVA3).

Litteratur

Litteraturlisten er sist endret 19. juni 2012.

*Kompendium

Bratholm, B. (2003) Kan du veilede meg, lærer? Om veiledning og lærerrollen i grunnskolen. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 5-6 (11s)*

Alberti-Espenes, J. (2012) *Krenkelse i skolen - mobbingens bakteppe*. Oslo: Gyldendal Akademiske (192s)

Bakken, Anders og Jan Ivar Elstad (2012) For store forventninger? Kunnskapsløftet og ulikhetene i grunnskolekarakterer. NOVA rapport. 270 s
http://www.nova.no/asset/5587/1/5587_1.pdf

Berglyd, I.W. (2003) *Skole - hjem samarbeid - avstand og nærhet*. Bergen: fagbokforlaget. (108s)

Breilid N. og L.M. Lassen (2012) Elevsamtalen: demokratisk dialog i praksis? I: Berge, Kjell Lars og Stray, Janicke Heldal (red.) *Demokratisk medborgerskap i skolen*. Bergen: Fagbokforlaget. (21s) *

Eriksen, T. B. (2011) *Et internasjonalt blikk på skole og utdanning. Hva lærer studentene i praksis?* Bergen: Fagbokforlaget (Kap. 4: Internasjonalisering, skole og utdanning i andre land.) (60s) *

Glavin, Kari og Bodil Erda (2007) Tverrfaglig samarbeid i praksis. Til beste for barn og unge i kommune Norge. Kommuneforlaget. 270 s

Lillejordet, S.& A. Tolo (2006) «Ledelse i en multikulturell skole». *Norsk pedagogisk tidsskrift* 02/2006 (10s) *

Juell, Elisabeth og Trygve-Johan Norskog Å løpe mot stjernene. Om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser. Bergen: Fagbokforlaget. 154 s

Munthe, E. (2005) Læreren og læring: mellom usikkerhet og skråsikkerhet. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 6 (12s) *

Nerland, M. (2006) Vilkår for reflektert praksis i utdannings-institusjoner. *Nordic Studies in Education*. Nr. 1 (12s) *

Nilsen, T. D & M. Sønneland (2010) Lyset i vest? - En analyse av grunnleggende forestillinger i læreplanens generelle del. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 6 (11s) *

Postholm, M. B.; P Haug; E. Munthe; R. J. Krumsvik (red.) (2012) *Lærere i skolen som organisasjon*. Kristiansand: Høgskoleforlaget (ca. 200 s)

Røthing, Åse og Stine Helena Bang Svendsen 2009 *Skjellsord og heteroseksuell trakassering*. Kapittel 9 i boken *Seksualitet i skolen. Perspektiver på undervisning*. Oslo: Cappelen 12 s *

Selvik, T. (2004) Undervisningsetikk er det noe å bry seg med? *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 5 (14s) *

Søreide, G. E. (2007) The public face of teacher identity- narrative construction of teacher identity in policy documents. *Journal of Education Policy*. Vol. 22, No. 2 (17s) *

Ulvik, M. (2007) Lærerutdanning som danning. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 3 (12s) *

Line Wittek (2012) *Læring i og mellom mennesker-en innføring i sosiokulturelle perspektiver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (202s)

Østrem, S. & B. Hanssen (2007) Det levende lærerarbeidet. *Norsk pedagogisk tidsskrift*. Nr. 3 (11s) *

Offentlige dokumenter og rapporter

Kunnskapsløftet, Generell del og prinsipp for opplæringa: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Meldingar-og-styringsdokument/>

Kunnskapsløftet, Grunnleggende norsk for språklige minoriteter <http://www.udir.no/grep/Lareplan/?laereplanid=431050>

Opplæringslova

<http://www.lovdata.no/all/hl-19980717-061.html>

Opplæringslova, forskrifter

<http://www.lovdata.no/for/sf/kd/kd-20060623-0724.html>

Stortingsmelding nr18 2010-2011 Læring og fellesskap. Tidlig innsats og gode læringsmiljøer for barn, unge og voksne med særlige behov.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-18-20102011.html?id=639487>

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:46:39

LGRLENT10 Entreprenørskap i skolen (30 timer) (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Odd Eriksen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Dette er et arbeidskrav i grunnskolelærerutdanningen og inngår som et obligatorisk kurs på 30 timer (5 dager).

Undervisningssemester

Kurset gjennomføres i høstsemesteret i 3. studieår i grunnskolelærerutdanningene.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

- Studentene skal utvikle kompetanse og forståelse knyttet til sentrale elementer i entreprenørskapsarbeid i skolesammenheng
- Studentene skal etter kurset kunne bidra til økt forståelse for pedagogisk entreprenørskap, den entreprenørielle skole, praktisk metode, kreativitet og nyskaping

Ferdigheter

- Studentene skal kunne planlegge, gjennomføre og evaluere undervisningsopplegg i entreprenørskap tilpasset aktuelle klassetrinn i grunnskolen i tråd med Ungt Entreprenørskaps programmer og metoder
- Studentene skal kunne bidra til å bygge nettverk på tvers av faglige skiller.

Generell kompetanse

- Studentene skal kunne møte de nye utfordringene innenfor kreativitet, pedagogikk / metodikk / nye roller for lærere og elever i en utvidet læringsarena med positive holdninger
- Studentene skal kunne bruke entreprenørskapstanken til å skape et elevaktivt læringsmiljø og styrke kontakten mellom arbeidet i klasserommet og samfunnet rundt skolen

Innhold

Kurset omfatter arbeid med relevante undervisningsopplegg knyttet til **Ungt Entreprenørskaps** programmer for grunnskolen. Følgende programmer kan være aktuelle, avhengig av hvilket klassetrinn studentene skal arbeide med:

Vårt Lokalsamfunn tar elevene med på en oppdagelsesferd i eget nærmiljø hvor de lærer om samspillet mellom mennesker, næringsliv og offentlige tjenester. Programmet går over fem undervisningsøkter og er rettet mot 4.-5. trinn.

SikkSakk Europa gir elevene en spennende introduksjon til land og ressurser i Europa. Elevene får bedre forståelse for hvordan vi i et samfunn gjør bruk av ressurser og hvordan vårt eget forbruk påvirker samfunnet rundt oss. Programmet går over fire undervisningsøkter og er rettet mot 4.-7. trinn.

SMART inspirerer elever til skaperglede, handling og samarbeid. Elevene skal løse problemer de ser rundt seg i nærmiljøet ved hjelp av deres egne erfaringer, kunnskaper og interesser. SMART er tilrettelagt for elever på 5.-7. trinn.

Elevbedrift er et program for ungdomsskolen hvor elevene erfarer hva det innebærer å starte, drive og avvikle sin egen bedrift, basert på en forretningside som de selv har utviklet. Det er viktig at elevene bruker egne kunnskaper, erfaringer og nettverk

Gründercamp er en treningsleir i kreativitet og nyskaping der elevene får et oppdrag som de skal presentere en løsning på innen et avgrenset tidsrom. Oppdraget er reelt og blir gitt av en oppdragsgiver fra en privat eller offentlig virksomhet. Programmet tilbys elever i ungdomsskolen.

Økonomi og karrierevalg går over tre undervisningsøkter og lar elevene reflektere over hva de vil med livet sitt gjennom å bevisstgjøre dem på egne interesser, ferdigheter og verdier. Dette kobles mot mulige utdannings- og yrkesvalg. I tillegg lærer elevene om betydningen av ryddighet og oversikt i personlig økonomi. Programmet går over tre undervisningsøkter og er rettet mot ungdomstrinnet.

Se mulighetene trener elevenes entreprenørskapskompetanse knyttet til kreativitet, selvinnsikt og beslutningstaking. Programmet går over fem undervisningsøkter og har ungdomsskolen som målgruppe.

Jobbskygging gir elevene en unik mulighet til å erfare hva som finnes av mulige yrkes- og utdanningsvalg ved at de gis mulighet til å følge en arbeidstaker gjennom en arbeidsdag. Skyggingen gjennomføres på 8., 9. og 10. trinn.

Kurset i entreprenørskap i skolen består av tre hoveddeler:

1. Kunnskapsgrunnlag og forarbeid

Dette omfatter et todagers kurs i regi av Ungt Entreprenørskap i Østfold

2. Gjennomføring av undervisningsprosjektet

Studentene gjennomfører et undervisningsopplegg med utprøving av relevante programmer i entreprenørskap på sin praksisskole. Dette kan ha form av klasseovertakelse i samarbeid med studentenes praksislærer, eller inngå som en del av samarbeidet mellom høgsolen og praksisskolen, der studentene får tilgang til å gjennomføre undervisningsprosjektet i samarbeid med klassens lærere.

3. Presentasjon av erfaringer og evaluering

Studentene legger fram dokumentasjon fra sine undervisningsprosjekt for medstudenter og lærere på høgsolen (1 dag) i en form som framgår av semesterplanen.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene arbeider med gjennomføringen av undervisningsprosjektet i entreprenørskap i sine praksisgrupper. Forberedelser, etablering av kunnskapsgrunnlag og erfaringsdeling/presentasjon foregår i samlet gruppe på høgsolen.

Praksis

Forberedelser og etablering av kunnskapsgrunnlag skjer i forkant av praksisperioden i høstsemesteret i 3. studieår.

Gjennomføringen av undervisningsprosjektet forgår normalt to dager i etterkant av praksisperioden, mens presentasjonen og erfaringsdelingen i etterkant normalt skjer fredag i den første uka etter praksisperioden.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravet i entreprenørskap i skolen omfatter:

1. Deltakelse i todagers kurs i entreprenørskap
2. Gjennomføring av to dagers undervisningsprosjekt i entreprenørskap
3. Deltakelse på presentasjonen av undervisningsprosjektet på høgsolen (1 dag)

Eksamen

Den enkelte students innsats i kurset vurderes til Godkjent /Ikke godkjent basert på dokumentert deltagelse på forkurset, kort rapport fra praksisskolen om gjennomføring og faglæreres inntrykk fra presentasjonen.

Evaluering av emnet

Studentene gir nettbasert tilbakemelding på sine erfaringer og sin opplevelse av kursets relevans og kvalitet som del av ordinær studieevaluering høsten i 3. studieår.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 4. juni 2012.

Handlingsplanen for entreprenørskap i skolen:

<http://www.regjeringen.no/Documents/handlingsplanen%20endelig%20versjon%20entreprenørskap.pdf>

Ødegård, Inger Karin Røe: Framtida på timeplanen – Pedagogisk entreprenørskap, Høyskoleforlaget (207 sider)

Relevante dokumenter knyttet til aktuelle undervisningsprogram:

<http://www.ue.no/pls/apex32/f?p=16000:1000:2387553439937685>

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:46:44

LBNOR10412 Vaksenlitteratur og samansette tekstar (1-7) (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget i *Norsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (240 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått emne Norsk 101 (15 stp) og Norsk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

?Emnet blir undervist i haustsemesteret 3. studieår.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapar:

Studenten

- har utvida kunnskapar om munnlege og skriftlege sjangrar og innsikt i korleis elevar frå 1. til 7. trinn utviklar kunnskapar om desse og kan nytte dei i eige tekstarbeid
- har litteraturhistorisk og litteraturteoretisk oversikt, kunnskapar om sentrale verk i nordisk med særlig vekt på norsk fiksjonslitteratur og sakprosa og kjennskap til teoriar om samansette tekstar
- har kunnskap om kva som skjer når ein tekst vert overført frå eit medium til eit anna (adaptasjon)

?

Ferdigheiter:

Studenten

- kan rettleie i arbeidet med tekstar slik at elevane kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskapar og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan samanlikne tekstar skrivne for barn med omsyn til innhald, form og funksjon
- kan setje sentrale norske tekstar inn i ein historisk samanheng, tolke dei og sjå dei i lys av nordisk og annan internasjonal litteratur
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng

?

Generell kompetanse:

Studenten

- kan vurdere eigen praksis som norsklærer og grunngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå eit historisk perspektiv på faget
- har eit medvite forhold til korleis samtalen mellom lærar og elevar, og samtalen elevane imellom, kan fungere som reiskap for læring
- utviklar identiteten sin som norsklærer

Innhold

Norsk 104 er konsentrert om desse fagområda:

- Litteratur og litteraturdidaktikk for barnetrinnet
- Generell litteraturforståing og utvalde verk frå vår nordiske litterære kanon
- Samansette tekster
- Tekst og sjanger i ulike medier

Det vil bli arbeid både teoretisk og skoleretta med alle fagområda, i samsvar med måla for læringsutbytte. Det fleispråklege og fleirkulturelle perspektivet vil det bli lagt særskilt vekt på i arbeidet med alle fagområda. Det vil også bli lagt vekt på at studentane skal utvikle eigen kompetanse i både skriftlege og munnlege sjangrar.

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spelar dessutan praksisperiodene ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til både kunnskapsmål, ferdigheitsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som eit reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Praksis

Studentane har to veker praksis. Sjå praksisplanen for studiet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentane får i løpet av semesteret to arbeidskrav. Eitt av desse er skriftleg og knytt til tema som det blir arbeid med, og det andre er ei obligatorisk rettleiing i tilknytning til arbeidet med semesteroppgåva. For å få framstille seg til eksamen må studentane få godkjent arbeidskrava av faglærer innan fastsette frister.

Meir detaljert beskriving av arbeidskrava vil bli gitt ved undervisningsstart.

Eksamen

Emnet har to deleksamenar:

Deleksamen 1: Ei semesteroppgåve av fagartikkeltypen med eit kritisk, reflekterande og analytisk innhald. Det er knytt ei obligatorisk rettleiing hos faglærer til denne oppgåva.

Deleksamen 2: Ein skoleeksamen på fire timar, der studenten blir prøvd i kunnskapsstoff frå pensumet. Tillatte hjelpemiddel vil gå fram av semesterplanen. «Ved ikkje bestått» på ein av deleksamenane kan ein ta denne deleksamen på ny.

Målforma på dei to deleksamenane er valfri, men ein må vere på nynorsk og ein på bokmål. Ved vurdering tel dei to deleksamenane likt, og begge må vere bestått for å få karakter i emnet.

Det blir nytta bokstavkarakterane A - F.

Vurderinga blir gjort av ein ekstern og ein intern sensor.

Evaluering av emnet

Studentane får tilbod om evaluering av emnet i løpet av semesteret (EVA3). Emneansvarleg har ansvar for gjennomføring og oppfølging av emneevalueringa.

Litteratur

Med forbehold om endringer før studiestart.

Skjønnlitteratur:

Islendingesaga: *Soga om Gisle Sursson*

Ludvig Holberg: *Erasmus Montanus*

Henrik Ibsen: *Peer Gynt*

Knut Hamsun: *Sult*

Tarjei Vesaas: *Isslottet*

Dag Solstad: *Genanse og verdighet*

Mikael Niemi: *Populärmusik från Vittula*

I tillegg kjem kompendium frå seksjonen med dikt og noveller. Desse vil vere tilgjengelege før semesteret startar.

Barne- og ungdomslitteratur:

Torbjørn Egner: *Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen*

Astrid Lindgren: *Pippi*

Oscar K.: *Cervantes Don Quijote eller Shakespeares Hamlet*

Johan Harstad: *Darlah - 172 timer på månen*

Teori:

Anne- Kari Skardhamar: *Kunsten å lese skjønnlitteratur*, Universitetsforlaget 2007

Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie*, Universitetsforlaget (utdrag)

Liestøl/Fagerjord/Hannemyr: *Sammensatte tekster: arbeid med digital kompetanse i skolen*. Kap. 2, 3 og 6, 8 Cappelen Akademisk Forlag 2009

Elise Seip Tønnessen (red.): *Sammensatte tekster. Barns tekstpraksis*. Kap 1, 5, 7, 10, 11, Universitetsforlaget 2010

Smidt, Jon: «Norskfagets dimensjoner». I: *Norskdidaktikk. Ei grunnbok*, Universitetsforlaget 2009

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:46:38

LBMAT10311 Måling, tall og algebra og funksjoner (1-7) (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Odd Tore Kaufmann

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget Matematikk 2 (30 studiepoeng) i *Grunnskolelærerutdanning 1 - 7* (240 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått Matematikk 101 (15 stp) og Matematikk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om matematikdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- har inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, og overganger mellom trinnene i skolen.
- har undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet tallteori
- har kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet algebra og funksjonslære.

FERDIGHETER

Studenten

- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Studentene arbeider med de matematikkfaglige hovedtemaene Måling, Tall og algebra og Funksjoner. Innholdet bygger på tilsvarende hovedtemaer i Kunnskapsløftet og på Nasjonale retningslinjer for fag i GLU 1- 7. Innenfor temaene Måling, Tall og algebra og Funksjoner kan det for eksempel inngå:

Måling, tall og algebra:

- Videreføring av tallteori, som for eksempel prioritering av regneoperasjoner, faktorisering, minste felles multiplum, største felles divisor, Euklid algoritme, delelighetsreglene
- Videreføring av algebra, for eksempel regning med tall og variabler i de fire regneartene og kvadratsetningene
- Videreføring av tallrekker og figurtall med rekursive og eksplisitte formler
- Enkle bevis, for eksempel induksjonsbeviset
- Sammenheng mellom brøk, desimaltall og prosent
- Anvendelser av matematikk: målestokk, vei, fart, tid, prosentregning med fokus på sparing og lån
- Videre arbeid med regneark
- Omgjøring og regning med enheter: enkle og sammensatte enheter

Funksjoner og likninger:

- Ligninger/ulikheter: Annengradsligning, Likningssett med både 2 og 3 ukjente
- Funksjonsbegrepet, definisjonsmengde og løsningsmengde
- Ulike representasjonsmåter for funksjoner
- Annengradsfunksjonen: funksjonsdrøfting, enkel integrasjon og beregning av areal under kurver, praktisk tolkning av den deriverte

- Digitalt arbeid med funksjoner

Til de matematikkfaglige temaene ovenfor skal det knyttes fagdidaktikk, og det skal relateres til arbeidet på trinnene 1-7. Det betyr også at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, får kjennskap til hjelpemidler og konkretiseringsarbeid og får erfaring med kartleggingsmateriell, eventuelt ved oppgaver i praksis og i selve studiet. Innholdet bygger på kompetansemålene for hovedområdene tall og algebra og måling i Kunnskapsløftet etter 7. trinn.

Innenfor matematikdidaktikken berøres disse temaene:

- Matematikkvansker: Årsaker og kartlegging, forebygging, tester og utarbeiding av undervisningsopplegg
- Vurdering for og av læring
- Matematikdidaktisk forskning blant annet innenfor tilpasset opplæring
- Varierte undervisningsformer
- Ulike læringsarenaer

Gjennom arbeidet med de ulike faglige temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på trinn 1 - 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning og forståelse, og de skal fremme kreativitet og undring hos elever.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i grupper og individuelt. De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Praksis

Studenten har 2 uker praksis, se Plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Muntlig framlegg innenfor et matematikk- og/eller matematikdidaktisk tema som må være godkjent for å kunne framstille seg til eksamen.
2. Studentene får oppgaver av matematikkfaglig og matematikdidaktisk karakter i tilknytning til temane det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter. Studentene må få godkjent 6 av 8 slike oppgaver. Det vil bli gitt spørsmål fra disse oppgavene på eksamen.

Arbeidskrav må være godkjent av faglærer før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, 6 timers individuell eksamen.

Tillatt hjelpemiddel: kalkulator.

Det gis bokstavkarakterer fra A - F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Ekstern sensur.

Evaluerings av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som har emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 28.08.2012.

Rinvold, Reinert (2009): «Visuelle perspektiv. Tallteori»

Selvik, B.; Rinvold, R. & Høines, M. (2007): «Algebra og funksjonslære.»

Mason, J.; Graham, A.; Johnston-Wilder, S. (2011). "Å lære algebraisk tenkning."

Kompendium: "Artikler i matematikdidaktikk."

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:46:38

SFEG112010 Engelsk: Kulturstudier I 1-7 (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Karen P. Knutsen

Undervisningsspråk: Engelsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7*.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAPER:

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring,

- ha kunnskap om historiske, politiske og sosioøkonomiske forhold i et engelsktalende og komparative aspekter mellom målspråkslandet og egen kultur

- ha kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn, samt normer for akademisk tekstproduksjon, ansvarlig kildebruk og personvern

FERDIGHETER:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- kunne anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kunne legge til rette for elevenes arbeid med engelskspråklige tekster og deres utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen kultur

GENERELL KOMPETANSE:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst i et historisk perspektiv
- kunne arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- kunne vedlikeholde og utvikle egen språklige kompetanse
- kunne være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

Innhold

Følgende temaer vil bli behandlet:

- Kunnskapsløftets hovedområder *kultur, samfunn og litteratur* i engelsk for barnetrinnet
- Interkulturell kommunikasjon / interkulturell læring
- Britisk historie og samfunnsliv
- Britisk litteratur i form av et utvalg romaner, noveller, skuespill og dikt med vekt på tekster for barn og unge
- Litteratur- og kulturpedagogikk med utgangspunkt i hovedområdet kultur, samfunn og litteratur i engelsk for barnetrinnet

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene skal levere inn og få tilbakemelding på to oppgaver. I den siste oppgaven er det krav til bruk og dokumentasjon av sekundærlitteratur.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Eksamen

Fem-timers skriftlig eksamen. Både språk og innhold teller.

Tillatt hjelpemiddel: Godkjent engelsk-engelsk ordbok.

Det gis individuelle karakterer. Det benyttes en gradert karakterskala fra A til F, hvor A er beste karakter, E er dårligst bestått karakter og F er ikke bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering

- sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe

- studieleder

- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteratur:

Griffith, K. (2002). Writing Essays about Literature

Knutsen, K. Kompendium: Culture Studies Fall (Available in the college bookstore)

McCormick, J. (2012). Contemporary Britain. (3rd ed.) Palgrave MacMillan. Pinter, A. (2006): Teaching Young Language Learners. Oxford UP.

Et utvalg tekster fra lærebøker i engelsk trinn 1-7.

Barne- og ungdomslitteratur:

(Studentene velger et antall barnerim, dikt og billedbøker og i tillegg leser en klassisk og en modern bok fra følgende liste eller velger andre bøker i samråd med faglæreren).

Klassisk

Barrie, J.M. Peter and Wendy

Doyle, A.C. The Lost World

Faulkner, J. M. Moonfleet

Grahame, K. The Wind in the Willows

Kipling, R. The Jungle Book

Lewis, C.S. Chronicles of Narnia (choose from series)

Milne, A.A. Winnie the Pooh or The House at Pooh Corner

Stevenson, R.L. Kidnapped

Stoker, B. Dracula

Tolkien, J. R. The Hobbit

Moderne

Burgess, M. Billy Elliot (film)

Dahl, R. Matilda, The Twits, Charlie and the Chocolate Factory

Dowd, S. Bog Child

Doyle, R. Rover Saves Christmas

Fine, A. Flour Babies

Horowitz, A. Stormbreaker

Maloney, J.A. Bridge to Wiseman's Cove

Murphey, S. Hungry Ghosts

Strong, J.: My Granny's Great Escape

Wilson, J.: The Illustrated Mum or Dustbin Baby

I tillegg skal studentene lese et utvalg av følgende skjønnlitterære tekster (endelig pensumsliste kunngjøres senest ved semesterstart):

Romaner

- Bali Rai: (Un)arranged marriage (2001)
- Mark Haddon: The Curious Incident of the Dog in the Night-time (2003)
- J. K. Rowling: Harry Potter and the Philosopher's Stone (1997)

Skuespill

- Tom Stoppard: The Real Inspector Hound. (1968)

Et utvalg dikt og prosatekster (Kompendium)

Didaktikk

- Bøhn, H. m.fl. (2010). Fagdidaktikk. Kompendium. (Available in the college bookstore)
- Drew, I. & Sørheim, B. (2009). English Teaching Strategies: Methods for English Teachers of 10 to 16-year-olds
- Munden, J. & Myhre, A. (2007). Twinkle Twinkle. English 1-4.
- Kunnskapsløftet (2006): Læreplaner for gjennomgående fag i grunnskolen og videregående opplæring, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Alt material som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen Fronter regnes også som pensum. Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok beregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learners' dictionaries).

Tilreferanse/supplement:

- Fremmedspråksenteret (2008). IKT i språk - en veiledning for lærere. <http://www.fremmedspraksenteret.no/ikt-veiledning>
- Harmer, J. (2007). How to Teach English. Pearson English Language Teaching
- Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Learning. Pearson English Language Teaching.
- Jones, D. (2006). English Pronouncing Dictionary. (16th ed.). Cambridge UP
- Pinter, A. (2006): Teaching Young Language Learners. Oxford UP.

LBPEL410 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode (1-7) (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Odd Eriksen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet inngår i fagområdet *Pedagogikk og elevkunnskap*, forkortet PEL. Emnet er obligatorisk i *Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn (240 studiepoeng)*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått PEL-emnene LBPEL11 OGLBPEL211, se progresjonskravene i studieplanen.

Undervisningssemester

6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

FERDIGHETER

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av en egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

Innhold

- Vitenskapsteori og forskningsmetode
- Skolebasert forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisnings- og læringsformer

Pedagogikk og elevkunnskap skal som overordnet profesjonsfag utgjøre den lærerfaglige plattformen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen.

Emnet er lagt opp med varierte arbeidsformer som forelesninger, gruppearbeid, seminarer og selvstudium. Bruk av ulike digitale verktøy, seminarer, samtaler og veiledning er gjennomgående arbeidsformer. Studentene medvirker i planlegging og utarbeiding av evalueringskriterier knyttet til bacheloroppgaven. Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på valgt problemstilling. Problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Bacheloroppgaven gjennomføres under veiledning.

Praksis

Det er tre uker praksis i vårsemesteret. Studentene leverer en Bacheloroppgave knyttet til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Tid for praksisperioder framgår av semesterplanen. Se også egen plan for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Delta i seminarer
2. Individuell rapportering fra praksis
3. Deltakelse i prosessorientert arbeid med bacheloroppgaven.
  - A) Levere prosjektbeskrivelse
  - B) Levere førsteutkast (ca 5000 ord)
  - C) Delta i responsgruppe
  - D) Levere oversikt over selvalgt pensum til oppgaven (ca 800 sider) godkjent av faglærer
  - E) Delta i veiledning

Arbeidskrav skal leveres til fastsatte frister og må være godkjent av faglærer før kandidaten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell bacheloroppgave

Oppgaven skal ha et omfang på mellom 9 000 - 10 000 ord.

Oppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i pedagogikk og elevkunnskap og/eller et av studentens undervisningsfag de tre første årene.

Oppgaven vurderes av intern og ekstern sensor med gradert karakterskala A - F.

Evaluering av emnet

Studentene får anledning til å delta i emneevaluering (EVA3). Emneansvarlig har ansvar for gjennomføring og oppfølging.

Litteratur

Litteraturlisten publisert 14.12.2012.

Carson, N. (2007). Erfaringer og refleksjoner ved bruk av gruppeintervju i kvalitativ forskning. *Norsk pedagogisk tidsskrift*(3), 220-231.

Iversen, A. B. (2011). Kvalitative og kvantitative metoder - et kontinuum? *Sosiologisk tidsskrift*(2), 175-183.

Jansen, K. (2008). Narrativ og tekst. *Norsk pedagogisk tidsskrift*(1), 27-39.

Kvale, S. (2005). Om tolkning af kvalitative forskningsinterviews. *Nordic Studies in education*(1), 3-15.

Larsen, A. K. (2007). *En enklere metode - veiledning i samfunnsvitenskapelig metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Larsson, S. (2005). Om kvalitet i kvalitative studier. *Nordic Studies in Education*(1), 16-35.

Olsen, H. (2003). "Gode" kvalitative interview med "riktige" informanter? *Sosiologisk tidsskrift*(2), 123-153.

Postholm, M. B. (2005). Observasjon som redskap i kvalitativ forskning på praksis. *Norsk pedagogisk tidsskrift*(2), 148-159.

Postholm, M. B. (2007). Læreren som forsker eller lærer. *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*(3), 232-244.

Postholm, M. B., & Jacobsen, D. I. (2011). *Læreren med forskerblick*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Røthing, Å. (2002). Om bare ikke informantene leser avhandlingen... Intervjuer med par, og forskningsetiske utfordringer. *Tidsskrift for samfunnsforskning*(3), 383-393.

Silverman, D. (2010). *Doing qualitative research*. London/Thousan Oaks/New Delhi/Singapore: Sage Publications s. 311-358

Østergaard, E. (2011). Natufaglærerens doble blikk . Fenomenologiske perspektiver på elevers naturkunnskap. *Norsk pedagogisk tidskrift*(4), 314-326.

Ressurs litteratur

Aase, T., & Fossåskaret, E. (2007). *Skapte virkeligheter. Om produksjon og tolkning av kvalitative data*. Oslo Universitetsforlaget.

Album, D., Hansen, M. N., & Wideberg, K. (Eds.). (2010). *Metodene våre. Eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning*. Oslo: Universitetsforlaget.

Backe-Hansen, E., & Frønes, I. (Eds.). (2012). *Metoder og perspektiver i barne- og ungdomsforskning*. Oslo: Gyldendal Akademiske.

Grenness, T. (2012). *Hvordan kan du vite om noe er sant? Veiviser i forsknings- og utredningsarbeid for studenter*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.

Halvorsen, K. (2008). *Å forske på samfunnet. En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.

Hoel, T. L. (2008). *Skriving ved universitet og høyskolar*. Oslo: Universitetsforlaget.

Knudsen, S. V., & Aamotsbakken, G. (Eds.). (2010). *Teoretiske tilnærminger til pedagogiske tekster*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Løkken, G. (2012). *Levd observasjon*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.

Neumann, C. B., & Neumann, I. B. (2012). *Forskeren i forskningsprosessen*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske.

LBNOR10312 Den andre lese- og skriveopplæringa. Skriftleg og munnleg norsk etter 1800 (1-7) (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Norsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (240 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått emne Norsk 101 (15 stp) og Norsk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

Emnet blir undervist i vårsemesteret 3. studieår.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- har inngående kjennskap til teoriar om lesing og skrivning, særleg knytt til den andre lese- og skriveopplæringa
- har kunnskapar om kva for funksjonar lesing og skrivning har hatt og har i kulturen vår og om kva som kjenneteiknar språkleg kommunikasjon i ulike medium
- har kunnskapar om språklege endringsprosessar, i fortid og samtid, om normeringsspørsmål i moderne norsk og om sentrale kjenneteikn ved norske dialektar

?

Ferdigheiter:

Studenten

- kan organisere og drive tilpassa lese- og skriveopplæring for 1. til 7. trinn etter fagleg grunngitte prinsipp, også for elevar med norsk som andrespråk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap aktivt i rettleiing av elevar i lese- og skriveprosessen
- kan bruke kunnskap om talemål- og skriftspråknormering i skriveopplæringa
- kan vurdere og reflektere omkring ulike slags prøver i lesing og skrivning og nytte resultatet av dei til fagleg utvikling for elevane
- kan leggje til rette for den munnlege språkutviklinga til elevane

?

Generell kompetanse:

Studenten

- kan vurdere eigen praksis som norsklærer og grunnngi vurderingane
- har innsikt i norskfaget ut frå forskning og i høve til fagets historie og kan reflektere kritisk og konstruktivt ut frå eit historisk perspektiv på faget
- har eit medvite forhold til korleis samtalen mellom lærar og elevar, og samtalen elevane imellom, kan fungere som reiskap for læring

Innhold

Norsk 103 tar for seg desse hovедtema:

- Den andre lese- og skriveopplæringa
- Lesing og skrivning i historisk perspektiv, faghistorie
- Språkhistorie, språknormering og talemålsvariasjon

Undervisnings- og læringsformer

Studentane skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovudsak gjennom forelesingar, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spelar dessutan praksisperiodene ei viktig rolle, og samarbeid med praksisskolane opnar for verdifull fagleg og didaktisk refleksjon knytt til både kunnskapsmål, ferdigheitsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som ein sentral del av norskstudiet. IKT blir brukt som eit reiskap for læring, rettleiing, samarbeid og dokumentasjon. Norskfaget samarbeider dessutan med høgskolebiblioteket om emne som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skrivning.

Praksis

Studentane har to veker praksis. Sjå praksisplanen for studiet. Erfaringar frå praksis vil bli brukt i arbeidet med norskfaget.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentane får i løpet av semesteret fire oppgåver av fagleg og didaktisk karakter knytt til tema som det blir arbeidd med. Arbeida skal lagrast digitalt i ei arbeidsmappe. Tilbakemelding på desse arbeida vil dels vere frå faglærarar og dels frå andre studentar, og nokre av arbeida skal dessutan vurderast av studenten sjølv, f.eks. i form av refleksjonslogg. Begge målformer skal vere representert i mappa, kvar med om lag halvparten av tekstmengda. For å få framstille seg til eksamen må studentane få godkjent tre av dei fire mappeoppgåvene av faglærar innan fastsette frister.

Meir detaljert beskriving av innhaldet i mappa vil bli gitt ved undervisningsstart.

Eksamen

Munnleg, individuell eksamen

Den munnlege eksaminasjonen er normalt todelt. Først presenterer studenten ei sjølvvald tekst frå den godkjente innleveringsmappa. Presentasjonen skal vere mest mogleg reflekterande rundt eigen arbeidsprosess, og ikkje bare vere eit referat av innhaldet i fagteksta. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutt. Deretter følgjer ein eksaminasjonsdel på omlag 30 minutt, der sensorane og studentane har ei fagleg samtale med utgangspunkt i eitt eller fleire av tema i mappearbeida eller pensumlitteraturen. I vurderinga vil både det faglige innhaldet og dei munnlege ferdigheitene bli vurdert.

Det blir nytta bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårlegaste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikkje bestått. Vurderinga blir gjort av ein intern og ein ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Fagansvarleg har ansvar for at det blir gjennomført emneevaluering (EVA3).

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 20.12.2012.

Bøker/hefter:

Engen, L. og Helgevold, L.: Leselos. Veiledningshefte, Lesesenteret i Stavanger, side 1-81

Helgevold, L.: Bok i bruk på femte til sjuende trinn, Lesesenteret i Stavanger (kan lastes ned)

Håland, Anne og Rutt Trøite Lorentzen (2007): «Skriving og læring» i Dialogar om tekst. Praktisk arbeid med elevtekstar i norskfaget, s. 4-64 Oslo: Universitetsforlaget

Klinkenberg, J.E.(2005): Å bedre barns leseflyt, Oslo: Aschehoug

Lillesvangstu, M., Tønnesen, E.S. & Dahll-Larssøn, H. (red.) (2007): Inn i teksten – ut i livet. Nøkler til leseglede og litterær kompetanse, Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 2 og 3

Lyster, S.-A.H. (2012): Elever med lese- og skrivevansker. Hva vet vi? Hva gjør vi?, Oslo: Cappelen Damm Akademisk, side 15 – 89

Otnes, Hildegunn og Bente Aamotsbakken (2012): Tekst i tid og rom. Norsk språkhistorie, Oslo: Det Norske Samlaget

Papazian, Eric og Bottolv Helleland (2005): Norsk talemål. Lokal og sosial variasjon. Kristiansand: Høyskoleforlaget

Skjelbred, Dagrun (2010): Fra Fadervår til Facebook: skolens lese- og skriveopplæring i et historisk perspektiv, Bergen: Fagbokforlaget

I kompendium:

Elsness, T.F.: «Staveutviklingen hos barn i alderen 7-8 år» i Skardhamar, A.-K.: Morsmål og skolestart, HiO

Elsness, T.F.: Zeppelin. Læreveiledning 2A og 2B, Oslo: Aschehoug forlag, side 5-44

Mæhlum, Brit (2008): «Språk og identitet» i Mæhlum m.fl. (red.): Språkmøte. Innføring i sosiolingvistik, Oslo: Cappelen akademisk forlag

Roe, A. «Ungdom og lesing – hva forteller nasjonale og internasjonale leseprøver?» i Bjorvand, A.-M. Tønnesen, E. S.: Den andre leseopplæringen, Oslo: Universitetsforlaget, side 103 – 130

Solheim, Randi, Ann Sylvi Larsen og Anne Charlotte Torvatn (2010): "Skrivekulturar på mellomtrinnet – tre dørme". I Smidt, Jon (red.): Skrivning i alle fag – innsyn og utspill. Trondheim: Tapir akademiske forlag

Skjong, S. (2011): «Toskriftskompetanse på barnetrinnet. Nynorsk for elevar med bokmål som opplæringskriftspråk», i Jansson, Benthe K. og Skjong, Synnøve (red.): Norsk=nynorsk og bokmål. Oslo: Samlaget

I Fronter under Fagstoff:

Jansson, B (u.p.): «Tale og skrift» i Traavik, H. & Jansson, B. (red.): Norsk boka. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7

Jansson, B. (u.p.): «Språknormering» i Traavik, H. & Jansson, B. (red.): Norsk boka. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7

Etter eget valg (boka kan lånes på biblioteket):

Santa, C.M. & Engen, L.: Prosjekt CRISS. Lære å lære, Stiftelsen Dysleksiforskning, Bryne eller Lesesenteret i Stavanger.

Velg ca. 50 sider fra boka. Opplysninger om hvilke sider som velges av den enkelte, skal legges i Frontermappe

LBMAT10411 Geometri, statistikk og sannsynlighet (1-7) (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Matematikk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bestått Matematikk 101 (15 stp) og Matematikk 102 (15 stp) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om matematikdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- har inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, og overganger mellom trinnene i skolen
- har undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet plangeometri
- har kunnskap om hvordan viten i matematikk utvikles gjennom undersøkelser og eksperimenter og påfølgende bevisføring har kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet statistikk
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikdidaktisk forskning

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikdidaktisk og/eller matematikfaglig emne relevant for trinn 1-7
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikdidaktiske undersøkelser
- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

?

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

Studentene arbeider med de matematikfaglige hovedtemaene Geometri, Statistikk og sannsynlighet. Innholdet bygger på tilsvarende hovedtemaer i Kunnskapsløftet og på Nasjonale retningslinjer for fag i GLU 1- 7.

Innenfor temaene Geometri, Statistikk og sannsynlighet kan det for eksempel inngå:

Geometri:

- Konstruksjoner, både med passer, linjal og digitale verktøy, herunder litt om umulige konstruksjoner
- Geometriske steder
- Det gyldne snitt
- Romfigurer; også de platonske. Eulers polyederstning
- Arbeid med digitalt geometriprogram
- Trigonometri, med sinussetningen og/eller cosinussetningen

Statistikk:

- Drøfte betydningen av sentralmål og spredningsmål
- Drøfte ulike datapresentasjoner

- Arbeid med regneark

Sannsynlighet:

- Utvalg med/uten ordning/tilbakelegging.
- Binomiske forsøk
- Hypergeometriske forsøk

Til de matematikkfaglige temaene ovenfor skal det knyttes fagdidaktikk, og det skal relateres til arbeidet på trinnene 1-7. Det betyr at også at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, får kjennskap til hjelpemidler og konkretiseringsarbeid og får erfaring med kartleggingsmateriell, eventuelt ved oppgaver i praksis og i selve studiet

Innenfor matematikdidaktikken berøres disse temaer:

- Læreplanarbeid
- Utforming av oppgaver og aktiviteter
- Lage åpne, lukkede og rike oppgaver
- Lage oppgaver med realistiske kontekster
- Matematikdidaktisk forskning; inkludert kvantitative og kvalitative forskningsmetoder

Gjennom arbeidet med de ulike faglige temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning, forståelse, og de skal fremme kreativitet og undring hos elever.

Studentene skal fordype seg innenfor et av temaene i emnet. Temaet er valgfritt og er et arbeidskrav.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal arbeide i grupper og individuelt.

De skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Praksis

Studenten har 2 uker praksis i semesteret, se Plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Studentene velger et tema til fordypningsoppgave innen matematikdidaktikk og/eller matematikk som er relevant for 1. – 7. trinn. Studentene tilbys veiledning på oppgaven. Det vil bli gitt spørsmål fra denne oppgaven på eksamen. Det gis mer informasjon om oppgaven ved studiestart.
- Studentene får hver uke en oppgave av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaet det arbeides med. Disse oppgavene rettes og kommenteres av medstudenter. Studentene må få godkjent 5 av 7 slike oppgaver.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen på ca 45 minutter.

Kandidatene får tre oppgaver på eksamen. De skal presentere og forsvare oppgaven fra arbeidskrav 1, lærer velger og eksaminerer i en av retteoppgavene fra arbeidskrav 2, og det gis én oppgave fra pensum.

Det gis bokstavkarakterer; A - F. Ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Faglærer har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering (EVA3). Resultatene behandles av lærergruppa som har emnet i samarbeid med studieleder. Tilbakemeldinger gis studentene i et møte.

Litteratur

Foreligger ved semesterstart.

SFEG112310 Engelsk: Grammatikk og fonetikk 1-7 (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Engelsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Engelsk 2 for grunnskolelærerutdanning 1-7*.

Undervisningssemester

6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAPER:

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om ulike nyanser ved lydsystemet i engelsk, ordtilfanget og språkets grammatiske struktur, samt kulturelle konvensjoner for språkbruk

- ha innsikt i ulike tilnærminger og metoder i engelskopplæringen i et samtidig og historisk perspektiv

- ha innsikt i ulike faktorer som kan hemme eller fremme barn og unges motivasjon for å lære et språk som engelsk og kjenne til hvordan man kan tilpasse opplæringen til alle elever
- ha forståelse for betydningen av læringsfremmende vurdering i et språkfag som engelsk, i forhold til utvikling av de grunnleggende ferdighetene på barnetrinnet
- ha innsikt i ulike læringsstrategier som kan bidra til å gjøre elevene bedre i stand til å ta hånd om sin egen språkutvikling
- ha kunnskap om hvordan gjeldende planverk for skolen gir ramme for faglig og praksisrettet utviklingsarbeid

FERDIGHETER:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne bruke målspråket sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig i ulike situasjoner og sjangere, med sammenheng, flyt og presisjon
- kunne veilede elever i deres språkutvikling ved å gjøre dem bevisst ulike trekk ved det engelske språket som skiller det fra førstespråket
- kunne legge til rette for elevenes selvstendige språklæring bl.a. ved å utøve en helhetlig vurderingspraksis og gi rom for integrert opplæring i ulike læringsstrategier
- kunne kritisk vurdere egen faglige praksis i henhold til gjeldende læreplan i engelsk i grunnskolen og gjennomføre et utviklingsorientert og praksisrettet fordypningsprosjekt
- kunne tilpasse undervisningen til enkelteleven ved å velge og legge til rette for varierte og differensierte læringsaktiviteter som fremmer den videre utviklingen av elevenes reseptive og produktive språkferdigheter, bl.a. ved pedagogisk bruk av digitale verktøy

GENERELL KOMPETANSE:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst i et historisk perspektiv
- kunne arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget
- kunne vedlikeholde og utvikle egen språklige kompetanse
- kunne være en aktiv bidragsyter i et fagfellesskap og ha en beredskap for å anvende ny kunnskap og forskning innenfor faget

Innhold

Emnet tar for seg det grammatiske og fonetiske formverket. Eksempler på sentrale temaer i grammatikk er fraseoppbygging, setningstyper, setningsanalyse, verbformer og ordstilling. Hensikten er blant annet å vise sammenhengen mellom grammatisk form og betydning. Det gjøres sammenligninger med norsk for å gi økt bevissthet om forskjellene mellom de to språkene. I fonetikk lærer studentene bl.a. å bruke begrepsapparatet for å beskrive og analysere engelsk uttale. Praktiske øvelser inngår. Det blir fokusert på to varianter av engelsk: Received Pronunciation (britisk engelsk) og General American (amerikansk engelsk). Skriftlig språkferdighet er en integrert del av emnet.

I fagdidaktikk legges hovedvekten på å stimulere og utvikle studentenes språkbevissthet og didaktiske ferdigheter gjennom arbeid med elevtekster, innsikt i språkforskjeller og hensiktsmessige tilnærminger og metoder i engelskopplæringen. Ulike vurderingsformer vil være i fokus. Videre vil analyse og vurdering av undervisningsmateriale stå sentralt. Kunnskaper om og ferdigheter i å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæring i engelsk knyttet til lærerens rolle som språkmodell, veileder og tilrettelegger videreutvikles, noe som henger nært sammen med kunnskap om læringsstrategier og læringsmiljø.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen blir gitt i forelesninger, seminarer og gruppetimer, samt språklaboratorier. Læringsplattform brukes til utveksling av informasjon.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, praksisveileder og faglærer.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Tre skriftlige innleveringer som må være levert til fastsatt tid og godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.
- Obligatorisk oppmøte i fagdidaktikk (minimum 80% tilstedeværelse)

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Seks timers individuell, skriftlig eksamen som inneholder grammatikkdel (teller 55%), fonetikkdel (teller 35%) og skriftlig språkferdighet (teller 10%), som alle må være bestått.

Ingen hjelpemidler til eksamen. Karakterer gis på en skala fra A-F der A er beste karakter, E er dårligste bestått karakter og F er ikke bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene er avgjørende for at vi skal kunne tilby emner og studieprogrammer av høy kvalitet. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering

- sluttevaluering

Resultatene behandles av/i:

- lærergruppe

- studieleder

- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Det tas forbehold om endringer i litteraturlista før studiestart.

Bøhn, H., m.fl. (2012). *Fagdidaktikk*. Kompendium. (Tilgjengelig på Fronter)

Dypedahl, M., H. Hasselgård og B. Løken (2012). *Introducing English Grammar*. Second edition. Fagbokforlaget.

Jones, D. (17th ed. 2006). *English Pronouncing Dictionary*. Eds. Roach, P. et al. Cambridge UP

Munden, J. & Myhre, A. (2007). *Twinkle Twinkle - English 1-4*. 2. utg. Høyskoleforlaget.

Pinter, A. (2006). *Teaching Young Language Learners*. Oxford UP.

Nilsen, T. S. & Rugesæter, K. (2008). *Basic English Phonetics for Teachers*. Universitetsforlaget.

Kunnskapsløftet (2006): *Læreplaner for gjennomgående fag i grunnskolen og videregående opplæring*, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Relevant materiale fra Europarådet.

Materiale som blir delt ut i forbindelse med undervisning og/eller lagt ut på læringsplattformen Fronter.

Alle studenter må dessuten ha tilgang til en engelsk-engelsk ordbok, for eksempel Collins Cobuild Dictionary, Longman Dictionary of Contemporary English, Oxford Advanced Learner's Dictionary eller en annen ordbok bregnet på brukere som ikke har engelsk som morsmål (Learner's dictionaries).

LBMUS10111 Musikkteoretisk grunnlag, musisere, lytte og danse (1-7) (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Elisabeth Giske

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Musikk for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

7. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om dei særprega lærings- og erkjenningformene som er knytt til kunstnarleg, estetisk og musikalsk verksemd
- har kunnskap om psykologiske og kulturelle faktorar som verkar inn på utviklinga av barns musikalitet, uttrykksformer, kreativitet og identitet

- har grunnleggande kunnskap om norsk og internasjonal musikk frå ulike sjangrar og musikkhistoriske epokar, om norsk og samisk tradisjonsmusikk og om musikk frå ulike kulturar
- har kunnskap om grunnleggande musikkteori og ulike former for musikkanalyse
- har kunnskap om korleis musikk blir brukt og integrert i ulike former for samfunnsuttrykk, t.d. i film og media, og om korleis musikk kan vere eit formande element i slike samanhengar
- har kunnskapar om musikk læraren som leiar og tilretteleggjar for musikkopplæring for trinna 1-7
- har kunnskap om musikkfaget si historie og rolle i samfunnet, læreplanar i faget og faget si læreplanhistorie

FERDIGHEITER

Studenten

- kan synge og bruke stemma på varierte måtar, uttrykke seg musikalsk og meningsfullt på eige hovudinstrument og akkompagnere song på piano, gitar eller anna akkordinstrument
- kan leike og danse til og med musikk, og meistre eit representativt utval av tradisjonelle og moderne musikkleikar og dansar frå ulike kulturar til bruk i musikkundervisning på trinna 1-7
- kan leie og instruere song-, samspel- og danseprosessar med kollegaer og med elevar på trinna 1-7
- kan lytte aktivt og reflekterande til eit representativt utval av musikk frå ulike sjangrar, historiske periodar og ulike kulturar
- kan vise kunnskap om musikken gjennom verbale og andre kunstrelaterte uttrykksformer, t.d. dans/rørsle og drama
- kan skape musikk på varierte måtar, improvisere med instrument og stemme og kunne leie improvisasjons- og komposisjonsprosessar for elevar på trinna 1-7
- kan bruke analoge og digitale musikkinstrument og tekniske og elektroniske hjelpemiddel med tanke på musikalsk skaping, formidlingsverksemd og musikkopplæring
- kan ta i bruk og vurdere varierte arbeidsformer, metodar og læringsmateriell for skolefaget musikk for trinna 1-7
- kan meistre ulike innfallsvinklar til begynnaropplæring i musikkfaget og vere fortrulege med grunnleggande ferdigheiter i skolefaget musikk
- kan leggje til rette for musikalsk opplæring og utvikling for elevar med spesielle evner eller vanskar
- kan gjennomføre tilpassa opplæring for elevar med ulik bakgrunn, ulike føresetnader og interesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere fagleg samarbeid og bruke musikk både som regifag og som støttefag i fleirfaglege tema- og prosjektarbeid
- kan reflektere over samanhengen mellom mål og innhald i musikkfaget, andre fagområde og læreplanverk for trinna 1-7
- har innsikt i musikkens rolle som identitetsskapar, kommunikasjonsmedium og kulturuttrykk i skolekvardagen og i eit fleirkulturelt samfunn
- kan aktivisere og stimulere elevane si evne til å skape, oppleve, uttrykke og reflektere

Innhold

Emnet tar for seg følgende tema:

- Musikkteoretisk grunnlag
- Pop/rock
- Dansekurs
- Piano i grupper
- Sang i grupper
- Gitar i grupper

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger og gruppeundervisning og praktisk musisering med stor grad av egenøving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis inngår i emnet, se Plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Lytteprøve i pop/rock
- Skriftlig oppgave i pop/rock
- Danseprøve
- Pianoprøve
- Gitarprøve
- Sangprøve
- Deltakelse på undervisningen. Det er 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert hovedområde. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i emnet for å kunne fremstille seg til eksamen.

Arbeidskravene må være godkjente før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

6-timers skriftlig eksamen

Kandidaten vil bli prøvd i musikkteoretisk grunnlag og pop/rock.
Ingen hjelpemidler tillatt.

Det blir gitt gradert karakter; A-F.

Det benyttes interne sensorer.

Evaluering av emnet

Studenten får mulighet til å gi skriftlig og muntlig evaluering underveis i studiet (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Musikkteori: Øyvind Risa. Musikkteori & arrangering. Universitetsforlaget

Pop/rock: Per Reinholdt Nielsen. Rebell & remix. Rockens historie. Systime forlag. Kompendier i dans og piano.

LBSAM10113 Historie, geografi og samfunn 1 (1-7) (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Steinar Wennevold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanningen 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 7. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- kjenner til undervisningspraksis i samfunnsfag i grunnskolen

- har kunnskap om samfunnsinstitusjoner, nære fellesskap og ulike kulturer
- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barneårene
- har kunnskap om barns rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om landskapsformene i dagens Norge og om hvordan man kan bruke slik kunnskap i opplæringen
- har kunnskap om naturgrunnlaget, næringsveier, bosettingsmønstre og miljø
- har kunnskap om de historiske hovedtrekk i Norge og verden fra den eldste bosetting til ca. 1800
- har kunnskap om lokal- og regional historie som disiplin og om hvordan denne kan brukes i opplæringen
- har kjennskap til sentrale samfunnsfaglige tenkemåter og metoder
- har kjennskap til sentrale kilder i faget og til kritisk vurdering av disse

FERDIGHETER

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i samfunnsfaglig opplæring på 1.-7. trinn, tilpasset ulike grupper elever
- kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper elever og individuelle behov
- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid og gi læringsrettede tilbakemeldinger
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdets fakta og teorigrunnlag
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen og bidra til at elevene kan forholde seg kritisk til digitale medier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder
- kan arbeide med samfunnsverdier og holdninger i grunnskolens samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns forståelse av faget

Innhold

Emnet omfatter temaer fra geografi, historie og samfunnskunnskap.
Alle temaene omfatter fagdidaktiske aspekter.

Hva er samfunnsfag?

Lange linjer i norsk samfunns- og statsutvikling

Vær og klima

De norske landskapene blir dannet

Kart og kartanalyse. Det er obligatorisk deltakelse på hele kartkurset.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er normalt organisert over to ukentlige økter. Læringsformene er varierte og består av:

- forelesninger
- øvelser og analyser
- bruk av IKT og medier
- ekskursjoner
- didaktisk utviklingsarbeid

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis inngår i studiet og er veiledet, variert og vurdert. For nærmere informasjon om praksisopplæringen, se *Plan for praksis* for Grunnskolelærerutdanningen 1-7.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

1. Deltakelse på obligatoriske ekskursjoner
2. Fagartikkel knyttet til emnet
3. Kartkurs
4. Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Arbeidskrav vurderes til "godkjent" eller "ikke godkjent". Studenter som leverer/utfører arbeidskrav innen fristen, men som får vurderingen "ikke godkjent", har anledning til maksimum to nye innleveringer/utførelser. Studenten må da selv avtale ny innlevering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Eksamen

Individuell skriftlig, sekstimers skoleeksamen.

Det benyttes gradert skalkala, A-F.

Ekstern og intern sensur.

Evaluering av emnet

Studentevaluering av emnet i løpet av semesteret (EVA3) som emneansvarlig har ansvaret for.

Litteratur

Litteraturlisten oppdatert 26. august 2013.

Wennevold, Steinar (2012) *Vær og klima*. Halden, HiØ, Avdeling for lærerutdanning. Hele heftet.

Wennevold, Steinar (2011) *Praktiske øvinger med vær og klima*. Halden, HiØ, Avdeling for lærerutdanning. Hele heftet

Nystad, Jens Fredrik og Hans Solerød (1997) *Samfunnsgeografi*, Oslo, Gyldendal undervisning.

Kapittel 1 og 2, s 7- 60

Sulebak, Jan R. (2007) *Landformer og prosesser*. Bergen, Fagbokforlaget. Hele boka

Klemsdal, Tormod (2002) *Landformene i Østfold*. Natur i Østfold 21 (2/1): side 7-31

Wennevold, Steinar (2013) *Uten geografi er du fortapt ... Geografi fagdidaktikk*. Halden, Høgskolen i Østfold. Hele heftet

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.) (2010) *Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere*. 2. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget. Hele boka

Hermansen, Hans Petter (kompendium): *Hva er samfunnskunnskap?*

Børhaug, Kjetil, Christophersen, Jonas, og Aarre, Tone (Samlaget, nyeste utgave): *Introduksjon til samfunnskunnskap. Fagstoff og didaktikk*

Sølvberg, Erik, Kjelsaas, Hans Arne, Hylland Eriksen, Thomas (Aschehoug forlag, nyeste utgave): *Menneske og samfunn*, kapittel 4-5

Hermansen, Hans Petter (Læringsforlaget 2010): *Uten 1814 er du fortapt?* (for stikkordet: lange linjer i norsk samfunns- og statsutvikling)

LBKRO10113 Bevegelseslære (Høst 2013–Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Birgitte Nordahl Husebye

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kroppøving 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* (30 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Studentene må være i allminnelig god fysisk form, være svømmedyktige og kunne delta i aktiviteter i svømmebasseng for å kunne gjennomføre emnet.

Undervisningssemester

7. og 8. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om kroppsøvingfagets egenart
- har faglig og fagdidaktisk kunnskap til å gjøre overveielser knyttet til undervisning og læring i kroppsøving for elever på trinn 1-7
- har kunnskap i leik, idrett, svømming, dans, friluftsliv og tidsaktuelle bevegelsesformer i barns oppvekst
- har kunnskap om eleven med utgangspunkt i teorier om fysisk og motorisk utvikling, betydning av kjønn, sosial bakgrunn, etnisitet, evne og funksjonsnivå knyttet til kroppsøving og kroppslig læring
- har kunnskap om motorisk læring og betydningen av dette i barns utvikling

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og kritisk vurdere undervisning i kroppsøving ut fra lowerk, gjeldende læreplan og profesjonsetiske krav
- kan legge til rette for og lede læringsarbeid gjennom varierte arbeidsmåter i leik, idrett, svømming, friluftsliv og tidsaktuelle bevegelsesformer som er aktuelle for trinn 1-7
- kan vurdere elevenes bevegelsesmønster og forutsetninger som grunnlag for tilpasset opplæring, læringsfremmende tilbakemelding og vurdering i kroppsøving
- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen tilpasset elever på 1.-7. trinn, sett i forhold til tidsaktuelle bevegelsesformer i flerkulturelle barne- og ungdomsmiljøer.
- kan identifisere farer og ivareta elevenes sikkerhet i ulike aktiviteter og bevegelsesmiljø
- kan utføre livreddende førstehjelp, svømme og utføre livredning i vann

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere analytisk og kritisk hvordan kroppsøving sammen med andre skolefag bidrar til elevens allmenndanning
- kan ta ansvar for kontinuerlig utvikling av egen profesjonalitet
- kan bidra til skoleutvikling med utgangspunkt i kroppsøving
- kan kommunisere med elever, foresatte og kolleger om problemstillinger knyttet til kroppsøving og kroppslig læring
- kan forstå, utøve og utvikle egen profesjonalitet som kroppsøvingslærer

Innhold

All praktisk virksomhet som inngår i emnet er delt inn i fire hovedområder:

1. Bevegelseslek (turn, sansemotorikk, leikeaktiviteter, racketaktiviteter, dans og drama)
2. Idrettsaktiviteter (friidrett, orientering, ski, skøyter, svømming/livredning, praktisk treningslære)
3. Ballaktiviteter (basketball, fotball, volleyball, håndball og innebandy)
4. Friluftsliv

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er hovedsakelig lagt opp som praktisk arbeid. Undervisningen skjer i stor grad i grupper og er både lærer- og studentstyrt. Studentene skal delta i skikurs. Skikurset er todelt og består av et langrennskurs og et alpint kurs.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er i gjennomsnitt på minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Studentene har praksis knyttet til emnet. Se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav knyttet til **praktiske oppgaver** må være godkjent av faglærer før studenten kan framstille seg til eksamen.

- minst 80 % aktiv deltaking i undervisning i hver aktivitet. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i faget for å kunne fremstilles til ordinær praktisk-metodisk eksamen. Ved fravær over 50 % må aktiviteten tas på nytt neste studieår og studenten kan ikke fremstille seg til eksamen inneværende studieår.
- to skriftlige arbeidsoppgaver
- livredningsprøve (inkludert HLR), praktisk prøve i svømmeteknikker, skøyteferdigheter, langrenn og orientering

Eksamen

Studentene skal avlegge praktisk-metodisk eksamen i vårsemesteret.

Individuell praktisk-metodisk og muntlig eksamen. Varighet: ca. 35 minutter totalt.

Sluttvurderingen består av en praktisk-metodisk undervisningskomponent (ca. 20 min) med en muntlig/teoretisk komponent i etterkant (ca. 10 minutter), og en egenferdighetskomponent til slutt (ca. 5 minutter). Egenferdighetskomponenten kan maksimalt trekke sluttvurderingen en karakter opp eller ned.

Til eksamen skal studentene forberede et praktisk-metodisk undervisningsopplegg innen en idrett. Studentene bruker didaktisk planleggings skjema i forberedelsene. Tid til forberedelse er 48 timer. Studentene leverer skjemaet til sensorene ca. en halvtime før de skal opp til eksamen. Under eksamen skal medstudenter være "elever".

Samtale og praktisk prøve i etterkant av undervisningsopplegget dreier seg om studentenes undervisningsopplegg, praktiske ferdighet, fagdidaktisk og teoretisk innsikt.

Eksamen blir vurdert av intern og ekstern sensor. Det benyttes bokstavkarakterer fra A - F, og det settes en helhetlig karakter for emnet.

Eventuell ny/utsatt eksamen foregår ved neste ordinære gjennomføring av emnet.

Evaluering av emnet

Emnet har muntlig underveisevaluering og skriftlig, individuell studentevaluering ved semesterslutt (EVA3).

Litteratur

Kunnskapsdepartementet; Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2006, Fagplan i kroppsøving
Gjerset, A. Idrettens treningslære. Oslo.: Universitetsforl, 1992
Enoksen m.fl: Aktivitetslære (Gyldendal forlag)
NTF: Mer gøy i gymsalen, (siste utgave)
Sveen, Ole; Eget kompendium i turn
Kjersti B. Jacobsen & Solveig Dahle; Dans: Eget kompendium
Norges Orienteringsforbund: Trygg i naturen med orientering. Opplæring i kart og kompass, 2006

Madsen & Irgens; Slik lærer du å svømme, Bodoni Forlag, 2005

Utdanningsdirektoratet; Svømme- og livredningsopplæring. Støttmateriell for lærere og instruktører i grunnskolen (2008)

Sveen, O.; Livredning: Kompendium,

Egne kompendier i flere praktiske idretter.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:10

LBKRO10213 Fysisk aktivitet, kultur og samfunn (Høst 2013–Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Birgitte Nordahl Husebye

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kroppsoving 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

7. og 8. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om hvordan kroppsoving kan bidra til utvikling av de grunnleggende ferdighetene; uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne, bruke digitale verktøy i begynneropplæringen, og hvordan det ut fra fagets egenart er naturlig å inkludere disse

- har kunnskap om fysisk aktivitet og kroppsøving i et folkehelseperspektiv
- har forståelse for kroppen som symbol i dagens samfunn med vekt på hvordan dette kommer til uttrykk i barnekultur
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnetrinn til ungdomstrinn og ungdomstrinn til videregående opplæring

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og kritisk vurdere undervisning i kroppsøving ut fra lowerk, gjeldende læreplan og profesjonsetiske krav
- kan legge til rette for og lede læringsarbeid gjennom varierte arbeidsmåter i leik, idrett, svømming, friluftsliv og tidsaktuelle bevegelsesformer som er aktuelle for trinn 1-7
- kan vurdere elevenes bevegelsesmønster og forutsetninger som grunnlag for tilpasset opplæring, læringsfremmende tilbakemelding og vurdering i kroppsøving
- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen tilpasset elever på 1.-7. trinn, sett i forhold til tidsaktuelle bevegelsesformer i flerkulturelle barne- og ungdomsmiljøer.
- kan identifisere farer og ivareta elevenes sikkerhet i ulike aktiviteter og bevegelsesmiljø
- kan utføre livreddende førstehjelp, svømme og utføre livredning i vann

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere analytisk og kritisk hvordan kroppsøving sammen med andre skolefag bidrar til elevens allmenndanning
- kan ta ansvar for kontinuerlig utvikling av egen profesjonalitet
- kan bidra til skoleutvikling med utgangspunkt i kroppsøving
- kan kommunisere med elever, foresatte og kolleger om problemstillinger knyttet til kroppsøving og kroppslig læring
- kan forstå, utøve og utvikle egen profesjonalitet som kroppsøvingslærer

Innhold

Emnet består av følgende fagområder

- idrettspsykologi
- sosiologi
- fysisk aktivitet og helse
- sansemotorikk
- kroppsøvingsdidaktikk
- barns vekst og utvikling
- tilpasset opplæring

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er lagt opp som forelesninger, gruppearbeid og framlegg, samt veiledning under praktiske øvelser. Pensumlitteratur brukes i stor grad som utgangspunkt for arbeid i emnet. IKT inngår i undervisning og læring, i basisgruppesammenheng og ved forelesninger.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er i gjennomsnitt minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Det er praksis knyttet til emnet, se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 1-7* og i *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studenten må få godkjent følgende arbeidskrav for å kunne framstille seg til eksamen

1. En individuell oppgave. Leveres digitalt i fronter til fastsatt frist i semesterplan
2. FoU-oppgave/utviklingsoppgave i gruppe som leveres i slutten av vårsemesteret. Omfang inntil 15 sider. Leveres digitalt i fronter til fastsatt frist i semesterplan
3. Praktisk deltakelse på ulike arenaer (sal/uteområder). Det kreves av studenten minst 80 % aktiv deltaking i undervisning. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i faget for å kunne fremstilles til ordinær praktisk-metodisk eksamen. Ved fravær over 50 % må aktiviteten tas på nytt neste studieår og studenten kan ikke fremstille seg til eksamen inneværende studieår.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca 30 minutter

Muntlig eksaminasjon tar utgangspunkt i innleveringsoppgavene (arbeidskrav nr. 1 og arbeidskrav nr. 2) og pensum forøvrig.

Det benyttes gradert karakterskala; A-F.

Intern og ekstern sensurering.

Evaluering av emnet

Emnet har muntlig underveisevaluering og skriftlig, individuell studentevaluering ved semesterslutt (EVA3).

Litteratur

Loland, Sigmund; Idrett og samfunn (siste utgave)

Brattenborg, S. & Engebretsen, B.; Innføring i kroppsøvingdidaktikk. Høyskoleforlaget (2. utgave, 2007)

Kunnskapsdepartementet; Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2006, Fagplan i kroppsøving

Pensgård, A.M. and E. Hollingen. *Idrettens mentale treningslære*. Oslo.: Universitetsforl., (siste utgave)

Skaug, A.; Idrettspsykologi; Eget kompendium

Eriksen, T.B.; Født til bevegelse. Omfysisk aktivitet og helse. Fagbokforlaget. (2006)

Christiansen, K.; Helselære; Eget kompendium

Stene, M. *Vitenskapelig forfatterskap: hvordan lykkes med skriftlige studentoppgaver*. [Oslo].: Kolle forl.

LA101IKT Innføring i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Magnus Nohr

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne i *IKT for lærere (30 studiepoeng)*?
- Valgfritt enkeltemne for studenter som er i lærerutdanning ved HiØ

Undervisningssemester

1. semester (høst) for studiet *IKT for lærere (30 studiepoeng)*.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenter som har gjennomført emnet

- har gode ferdigheter i bruk av relevante verktøyprogram knyttet til tekstbehandling, websider, regneark, presentasjonsprogram, video-og billedredigering, og Web 2.0 (programvare på Internett).

- har utviklet i informasjonskompetanse i forhold til bruk av internett i undervisning og læring, og har kjennskap til animasjonsfilm og digital historiefortelling.
- kan anvende IKT som hjelpemiddel i planlegging og administrasjon av eget studium, for lærerarbeid, og kunne bruke LMS (learning management systems) administrativt og pedagogisk.
- kan arbeide i digitale læringsmiljø, bruke digitalt utstyr i lærings situasjoner og annen kommunikasjon og samarbeid over internett.
- kan anvende multimedautstyr knyttet til grafikk, bilde, lyd og video.
- har kjennskap til relevant fri programvare og nettressurser.
- kan installere programvare som er aktuell til bruk i barnehagen og skoleverket eller utdanning på høyere nivå.
- behersker grunnleggende begreper knyttet til IKT.
- kan produsere digitale læremidler.
- kjenner verktøy for deling av erfaringer og kunnskap på internett gjennom ulike former for blogging og samskriving.
- kan bruke digitale hjelpemidler i arbeid med barn med lese- og skrivevansker
- behersker digital kommunikasjon på ulike arenaer.

Innhold

Det blir lagt vekt på grunnleggende temaer innen IKT. Studiet tar utgangspunkt i *Rammeplanen for grunnskolelærerutdanning*, Kunnskapsløftets beskrivelse av utvikling og bruk av digitale ferdigheter, og eventuelt tilsvarende mål i utdanning på høyere nivå

Se ellers læringsutbytte og studiets [ressurshjemmeside](#).

Undervisnings- og læringsformer

Emnet undervises i høstsemesteret og undervisningen er normalt lagt til ettermiddag/kveld, men kan også organiseres samlings- og nettbasert. Arbeidsformene som anvendes er relevante for arbeidsoppgaver lærere står overfor i barnehage, skole og annen relevant opplæring. Arbeidsformer som vil bli brukt er kombinasjoner av forelesninger på campus, nettbasert undervisning, demonstrasjoner, praktisk arbeid med IKT-utstyr og øving. Hovedvekt vil ligge på å opparbeide ferdigheter i bruk av digitale standardverktøy og Internett, og vesentlige deler av emnet gjennomføres som praktisk oppgavearbeid.

Se studiets [ressurshjemmeside](#).

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er 20 timer i uka inkludert undervisning. I tillegg forventes det at studentene deltar på Datamessa.

Praksis

Ingen veiledet praksisopplæring, men arbeidskravene kan organiseres som oppgaver knyttet til studentenes arbeidssituasjon, dersom de er ansatt i barnehage, grunnskole eller på høyere utdanningsnivå.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidsmappen består av følgende komponenter:

1. Tekstbehandling
2. Presentasjonsprogram
3. Regneark
4. Lage websider og publisere på Internett
5. Digital historiefortelling
6. Lage og redigere film
7. Bildebehandling
8. Lage animasjonsfilm
9. Screencast: Lage opplæringsvideo
10. Digitale tavler: Lage undervisningsopplegg

Mer detaljert informasjon om [arbeidskravene](#).

Alle innleveringene i arbeidsmappen er individuelle.

Oppgavene må leveres innen frist bekjentgjort i semesterplanen, og være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig eksamen av 6 timers varighet.

Eksamen organiseres som en praktisk prøve med bruk av PC.

Hjelpemidler: Internett er tilgjengelig, men det er ikke tillatt å kommunisere med andre.

Besvarelsen vurderes av to interne sensorer. Det gis bokstavkarakterer på en gradert skala fra A-F.

Evaluering av emnet

Studentene får mulighet til å evaluere emnet (EVA3).

Emneansvarlig har ansvar for gjennomføring og oppfølging av studentevalueringen.

Litteratur

Pensum fremgår av semesterplanen: <http://www.fag.hiof.no/lu/fag/ikt/semesterplan/index.htm>

?

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:09

LFDTEKST10 Tekstkultur og formidling (Høst 2013–Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Christian Bjørn Bjerke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Innhold

Innhold

Studiet *Tekstkultur og formidling, deltid (30 studiepoeng)* består av kun ett emne. Det foreligger ingen egen emnebeskrivelse, se studieplan.

LBMUS10211 Undervise, skape, forstå og utøve (1-7) (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Emneansvarlig: Elisabeth Giske

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Musikk for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

8. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om dei særprega lærings- og erkjenningformene som er knytt til kunstnarleg, estetisk og musikalsk verksemd
- har kunnskap om psykologiske og kulturelle faktorar som verkar inn på utviklinga av barns musikalitet, uttrykksformer, kreativitet og identitet

- har grunnleggande kunnskap om norsk og internasjonal musikk frå ulike sjangrar og musikkhistoriske epokar, om norsk og samisk tradisjonsmusikk og om musikk frå ulike kulturar
- har kunnskap om grunnleggande musikkteori og ulike former for musikkanalyse
- har kunnskap om korleis musikk blir brukt og integrert i ulike former for samfunnsuttrykk, t.d. i film og media, og om korleis musikk kan vere eit formande element i slike samanhengar
- har kunnskapar om musikk læraren som leiar og tilretteleggjar for musikkopplæring for trinna 1-7
- har kunnskap om musikkfaget si historie og rolle i samfunnet, læreplanar i faget og faget si læreplanhistorie

FERDIGHEITER

Studenten

- kan synge og bruke stemma på varierte måtar, uttrykke seg musikalsk og meningsfullt på eige hovudinstrument og akkompagnere song på piano, gitar eller anna akkordinstrument
- kan leike og danse til og med musikk, og meistre eit representativt utval av tradisjonelle og moderne musikkleikar og dansar frå ulike kulturar til bruk i musikkundervisning på trinna 1-7
- kan leie og instruere song-, samspel- og danseprosessar med kollegaer og med elevar på trinna 1-7
- kan lytte aktivt og reflekterande til eit representativt utval av musikk frå ulike sjangrar, historiske periodar og ulike kulturar
- kan vise kunnskap om musikken gjennom verbale og andre kunstrelaterte uttrykksformer, t.d. dans/rørsle og drama
- kan skape musikk på varierte måtar, improvisere med instrument og stemme og kunne leie improvisasjons- og komposisjonsprosessar for elevar på trinna 1-7
- kan bruke analoge og digitale musikkinstrument og tekniske og elektroniske hjelpemiddel med tanke på musikalsk skaping, formidlingsverksemd og musikkopplæring
- kan ta i bruk og vurdere varierte arbeidsformer, metodar og læringsmateriell for skolefaget musikk for trinna 1-7
- kan meistre ulike innfallsvinklar til begynnaropplæring i musikkfaget og vere fortrulege med grunnleggande ferdigheiter i skolefaget musikk
- kan leggje til rette for musikalsk opplæring og utvikling for elevar med spesielle evner eller vanskar
- kan gjennomføre tilpassa opplæring for elevar med ulik bakgrunn, ulike føresetnader og interesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere fagleg samarbeid og bruke musikk både som regifag og som støttefag i fleirfaglege tema- og prosjektarbeid
- kan reflektere over samanhengen mellom mål og innhald i musikkfaget, andre fagområde og læreplanverk for trinna 1-7
- har innsikt i musikkens rolle som identitetsskapar, kommunikasjonsmedium og kulturuttrykk i skolekvardagen og i eit fleirkulturelt samfunn
- kan aktivisere og stimulere elevane si evne til å skape, oppleve, uttrykke og reflektere

Innhold

Emnet tar for seg følgende tema:

- Musikkmetodikk
- Etnomusikk med lytteprøve
- Klassesang / stemmebruk
- Utøvende sang/spill (piano, gitar og sang)
- Samspill
- Folkemusikk med studietur
- Klassisk musikkhistorie

- komponering

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppeundervisning og praktisk musisering med stor grad av egenøving.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er beregnet til 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis er knyttet til emnet. Se nærmere informasjon i Plan for praksis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Prosjektarbeid i form av konsert
- Prøvemethodikk
- Lytteprøve i etnomusikk
- Folkemusikk-kurs med studietur
- lytteprøve musikkhistorie
- 5 innleverte komposisjoner
- Deltakelse på undervisningen. Det er 80 % aktiv deltaking i undervisning i hvert hovedområde. Dersom sykdom/skade eller innvilget søknad om fravær fører til et fravær på over 20 %, må studenten bestå en ekstraordinær praktisk/muntlig prøve i emnet for å kunne fremstille seg til eksamen.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig individuell eksamen i metodikk.

Både sang, gitar og piano skal være benyttet under eksamen. Varighet: ca. 35 min. pr. student.

Det gis gradert karakter fra A til F.

Det benyttes eksterne sensorer.

Evaluering av emnet

Studenten vil få mulighet til å gi skriftlig og muntlig evaluering i løpet av semesteret (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Litteraturlista sist oppdatert 24. august 2011.

Norsk sangbok, Norsk Folkehøgskolelag, Cappelens Folag a.s.

Gitar: Kompendium

Pianospill: Kompendium

Metodikk: Kompendium

Etnomusikk: Orla Vinther: Musikkhistorien 1, Etnisk musikk, fra forlaget Folkeskolens musklærerforening.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:03

LBSAM10213 Historie, geografi og samfunn 2 (1-7) (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Remmen, Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Samfunnsfag 1 for grunnskolelærerutdanningen 1-7 (30 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 8. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om samfunnsfag som skolefag og nyere samfunnsfagdidaktikk
- kjenner til undervisningspraksis i samfunnsfag i grunnskolen
- har kunnskap om samfunnsinstitusjoner, nære fellesskap og ulike kulturer

- har kunnskap om sosialisering og identitetsutvikling i barneårene
- har kunnskap om barns rettigheter, demokrati, politiske og økonomiske deltakelse
- har kunnskap om landskapsformene i dagens Norge og om hvordan man kan bruke slik kunnskap i opplæringen
- har kunnskap om naturgrunnet, næringsveier, bosettingsmønstre og miljø

FERDIGHETER

Studenten

- kan anvende faglige og fagdidaktiske kunnskaper og ferdigheter i samfunnsfaglig opplæring på 1.-7. trinn, tilpasset ulike grupper elever
- kan tilrettelegge for opplæring i geografi, historie og samfunnskunnskap tilpasset ulike grupper elever og individuelle behov
- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid og gi læringsrettede tilbakemeldinger
- kan arbeide selvstendig med faglige spørsmål og analysere faglige problemstillinger ut fra fagområdet fakta og teorigrunnlag
- kan bruke samfunnsfaglige kilder og materiale i arbeidet med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bidra til å utvikle elevenes muntlige ferdigheter gjennom øving i møtedeltakelse, debatter og andre muntlige aktiviteter i faget
- kan bruke og vurdere digitale verktøy og kilder i opplæringen og bidra til at elevene kan forholde seg kritisk til digitale medier
- kan ta i bruk og veilede elever i sentrale samfunnsfaglige metoder
- kan arbeide med samfunnsverdier og holdninger i grunnskolen samfunnsfag
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan lede elever i selvstendig arbeid innenfor fagets rammer
- kan legge til rette for opplæring om samfunnsforhold i et flerkulturelt og globalt perspektiv, med vekt på menneskerettigheter og demokratiske prinsipper

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan tilrettelegge for samarbeid og konfliktløsning i arbeid med elevene
- kan reflektere kritisk over samfunnsfaglige spørsmål og stimulere til kritisk tenkning
- kan reflektere over egen praksis og oppdatere seg faglig
- kan kommunisere og samarbeide med barn og foresatte med ulik sosial og kulturell bakgrunn
- har innsikt i barns forståelse av faget

Innhold

Emnet omfatter følgende temaer:

- Menneskets produksjonsformer før og nå

- Ideologi og menneskerettigheter, demokrati og diktatur

- Imperialisme og det globale perspektiv

- Klimaendringer - hvorfor og hvordan

- Befolkningsutvikling og velferdsendringer

- Det moderne Kina I

Undervisnings- og læringsformer

Emnet organiseres normalt over to ukentlige økter med:

- Forelesninger
- Metodiske øvelser og analyse
- Aktivt bruk av IKT og medier
- Didaktisk utviklingsarbeid

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats i emnet på minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis inngår i studiet og er veiledet, variert og vurdert. For nærmere informasjon om praksisopplæringen, se *Plan for praksis* for Grunnskolelærerutdanningen 1-7.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen.

1. Deltakelse på obligatoriske ekskursjoner
2. Fagartikkel knyttet til emnet
3. Refleksjonsnotat knyttet til emnet

Arbeidskrav vurderes til "godkjent" eller "ikke godkjent". Studenter som leverer/utfører arbeidskrav innen fristen, men som får vurderingen "ikke godkjent", har anledning til maksimum to nye innleveringer/utførelser. Studenten må da selv avtale ny innlevering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Eksamen

Individuell, tredøgns hjemmeeksamen.

Karakterskalaen A-F.

Det er intern sensur.

Evaluering av emnet

Studentevaluering av emnet i løpet av semesteret (EVA3) som emneansvarlig har ansvaret for.

Litteratur

Litteraturlisten oppdatert 26. august 2013.

Hermansen, Hans Petter (kompendium): *Tretten revolusjoner. En tematisk verdenshistorie*, kapittel 10 (for stikkordet: imperialismen og det globale perspektiv), kapittel 12 (for stikkordet: ideologi og menneskerettigheter, demokrati og diktatur), kapittel 11 og 15 (for stikkordet: menneskets produksjonsformer før og nå).

Lund, Erik (Universitetsforlaget, nyeste utgave): *Historiedidaktikk. En håndbok for studenter og lærere.*

Wennevold, Steinar (2012) *Vær og klima.* Halden, HiØ, Avdeling for lærerutdanning. Hele heftet.

Wennevold, Steinar (2011) *Praktiske øvinger med vær og klima.* Halden, HiØ, Avdeling for lærerutdanning. Hele heftet.

Solerød, Hans (2003) *Mennesker og ressurser,* Oslo, Gyldendal akademisk. Hele boka.

Nystad, Jens Fredrik og Hans Solerød (1997) *Samfunnsgeografi,* Oslo, Gyldendal undervisning. Kapittel 1 og 2, s 7- 60.

Naughton, B. (2007) *The Chinese Economy. Transitions and Growth.* Cambridge MA, The MIT Press. Kapittel 6-8 og kapittel 16.

Veeck, G et al. (2011) *China's Geography: Globalization and the Dynamics of Political, Economic and Social Change.* (2nd ed.) Lanham, MD, Rowman & Littlefield Publishers, Inc. Kapittel 1-2, 4-5 og 7-9.

Wennevold, Steinar (2013) *Uten geografi er du fortapt ... Geografi fagdidaktikk.* Halden, Høgskolen i Østfold. Hele heftet.

Mikkelsen, Rolf og Per Jarle Sætre (red.)(2010) *Geografididaktikk for klasserommet. En innføringsbok i geografiundervisning for studenter og lærere.* 2. utgave. Kristiansand, Høyskoleforlaget. Hele boka.

L102IKT12 Pedagogisk bruk av IKT og IKT i samfunnsperspektiv (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Odd Eriksen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne i *IKT for lærere* (30 studiepoeng).
- Valgfritt enkeltemne for studenter som er i lærerutdanningen ved HiØ.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Emnet krever fullført og bestått *IKT for lærere 101: Innføring i informasjons- og kommunikasjonsteknologi* (15 studiepoeng).

Undervisningssemester

2. semester (vår) for studiet *IKT for lærere*.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Emnet skal gi et allsidig grunnlag for å kunne bruke IKT som hjelpemiddel i undervisning, lek og læring. Emnet tar også opp en rekke sider ved bruk av IKT i samfunn og arbeidsliv som det er viktig for lærere å være kjent med. Deler av emnet gjennomføres som praktisk oppgavearbeid.

Studenter som har gjennomført emnet:

- har kunnskap om og forståelse for IKT i undervisning, lek og læring relatert til sitt arbeid med utdanning.
- har innsikt i sammenhengen mellom IKT, planverk og skole- og barnehageutvikling og eventuelt utdanning på høyere nivå.
- har kunnskap om krav til gode digitale læringsmiljø.
- har kjennskap til barn- og unges fritidsbruk av IKT.
- kan redegjøre for sammenhengen mellom utvikling av ny teknologi og samfunnsutviklingen generelt.
- kan utvikle, vurdere og anvende digitale læringsressurser.
- kan legge praktisk til rette for ett IKT-basert undervisningsopplegg.
- kjenner til hovedbestemmelsene i IKT-relevante lover og forskrifter.
- kan bruke digitale verktøy i nettbasert samarbeid

Innhold

Sentrale temaer er IKT som hjelpemiddel i læringsprosesser og undervisning, med utgangspunkt i Kunnskapsløftets beskrivelse av utvikling og bruk av digitale ferdigheter og *Rammeplan for barnehagen*.

Se studiets [ressurshjemmeside](#).

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er normalt lagt til ettermiddag/kveld, men kan også organiseres samlingsbasert eller nettbasert. Arbeidsformene som anvendes i studiet skal være relevante for arbeidsoppgaver lærere står overfor i skole og opplæring. Arbeidsformer som vil bli brukt er forelesninger, demonstrasjoner, praktisk arbeid med IKT-utstyr, øving og oppgavearbeid både individuelt og i gruppe, samt arbeid med obligatoriske oppgaver.

Se studiets [ressurshjemmeside](#).

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er 20 timer i uka inkludert undervisning.

Praksis

Det er ikke veiledet praksisopplæring i studiet, men arbeidskravene kan organiseres som oppgaver knyttet til studentenes arbeidssituasjon, dersom de er ansatt i barnehage, grunnskole eller høyere utdanningsnivå.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen:

1. Bruk av refleksjonsblogg: Hver student må skrive minst 5 blogginnlegg, i tillegg til å gi 10 kommentarer på andre blogginnlegg.

2. Lage og utprøve undervisningsopplegg med bruk av digitalt læremiddel: Se semesterplan for mer informasjon. Gruppearbeid. Erfaringene presenteres i blogg.

3. Bruke film som redskap til å vurdere egen undervisning: Dokumentasjon og refleksjon av individuelt arbeid i gruppe.

Se studiets [ressurshjemmeside](#) for mer detaljert informasjon.

Eksamen

For å bestå emnet må studenten dokumentere innsikt i sentrale IKT-tema, evne til refleksjon og praktisk kunnskap i bruk av IKT.

Eksamen består av to deleksamener (A og B):

A. Mappevurdering (gruppe) - 30 % av total karakter i emnet

Hjemmeeksamen i form av en eksamensmappe med 3 oppgaver, som utarbeides i løpet av semesteret:

Oppgave 1: Individuell oppgave der studenten skal utvikle og vurdere bruk av multimediale tekster i et egenprodusert undervisningsopplegg. Oppgaven skal presenteres for medstudenter. Hver student gir tilbakemelding på en annen students arbeid. Studenter blir oppfordret til å publisere endelig arbeid på internett. Se semesterplan.

Oppgave 2: Gruppeoppgave innenfor temaet IKT i utdanning. Studentene skal lage et digitalt undervisningsopplegg i et fag. Endelig arbeid blir publisert på internett. Se semesterplan

Oppgave 3: Gruppeoppgave innenfor temaet IKT i utdanning. Hvordan kan digital kommunikasjon brukes i samarbeid over landegrenser? Studentene skal etablere kontakt med medstudenter ved en annen lærerutdanning i utlandet, eller bruke egen klasse i skolen eller utdanningsinstitusjonen på tilsvarende måte og gjennomføre et fellesarbeid om skolerelevante tema. Det leveres rapport fra arbeidet, produsert med samskrivingsverktøy. (2000 ord).

De enkelte arbeidene (1-3) i eksamensmappen skal være registrert levert innen de oppgitte frister i semesterplanen og vurdert til bestått, for at studenten skal kunne fremstille seg til Deleksamen B, muntlig eksamen. Vurderingen av mappearbeidene vil starte innen en angitt frist mot slutten av semesteret. Det vil være mulig å revidere mappen helt frem til vurderingsarbeidet starter. Dersom en mappe vurderes til F (Ikke bestått), kan studentene gå opp til ny eksamen ved å bearbeide gruppeoppgavene individuelt.

B. Muntlig eksamen (individuell) - 70 % av total karakter i emnet

Varigheten av eksaminasjonen er ca. 30 minutter. Eksaminasjonen vil ta utgangspunkt i den nettbaserte læreboken om IKT i utdanning, men vil også omfatte annet lærestoff i emnet.

Begge deleksamener må bestås for å få karakter i emnet. Det gis en samlet karakter.

Kandidaten vurderes av en intern og ekstern sensor. Det gis bokstavkarakterer på en gradert skala fra A - F, på begge deleksamener.

Ved nyeksamen kan kandidaten ta kun den deleksamen som ikke er bestått evt han/hun ønsker å forbedre.

Evaluering av emnet

Nettbasert studentevaluering (EVA3). Resultatet meldes til studieleder og drøftes på evalueringsmøte med studentene.

Litteratur

I dette emnet bruker vi anbefalt litteratur knyttet til emnets læringsutbytte.

Litteraturlisten finnes på hjemmesiden til 'IKT for lærere' i løpet av høsten.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:02